

6. Balanselementen

6.1. Immateriële activa

Aanschaffingswaarde in duizend €	Licenties, patenten en soortgelijke rechten	Computer- software	Gebruiks- recht terreinen	Commer- ciële activa	Overige	Totaal
Per 1 januari 2018	23 702	85 116	70 578	54 023	15 679	249 098
Aanschaffingen	-	4 507	1	-	-	4 508
Verkopen en buitengebruikstellingen	-	-787	-14 777	-	-7	-15 571
Overdrachten ¹	-	-190	-	1 200	-1 001	9
Herclassificering als (-) / uit aangehouden voor verkoop	-	-4	9 618	-	-	9 614
Uit consolidatie genomen	-73	-1 001	-	-19	-	-1 093
Omrekeningswinsten en -verliezen (-)	-43	147	-175	-152	-205	-427
Per 31 december 2018	23 587	87 787	65 246	55 053	14 466	246 138
Per 1 januari 2019	23 587	87 787	65 246	55 053	14 466	246 138
Aanschaffingen	30	4 331	-	-	-	4 361
Verkopen en buitengebruikstellingen	-963	-15	-	-	-91	-1 069
Overdrachten ¹	782	-655	-65 246	-1 183	1 230	-65 072
Omrekeningswinsten en -verliezen (-)	338	200	-	2 539	603	3 680
Per 31 december 2019	23 773	91 649	-	56 408	16 208	188 037

Afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen

Per 1 januari 2018	12 461	70 725	14 778	12 412	13 505	123 881
Afschrijvingen van het boekjaar	1 322	4 158	1 285	1 928	866	9 559
Bijzondere waardeverminderingen	492	58	-	-	-	550
Terugname van bijzondere waardeverminderingen en afschrijvingen	-	-	-101	-	-	-101
Verkopen en buitengebruikstellingen	-	-778	-2 148	-	-8	-2 934
Uit consolidatie genomen	-37	-983	-	-	-19	-1 039
Overdrachten ¹	-	-	-	211	-211	-
Herclassificering als (-) / uit aangehouden voor verkoop	-	-4	1 528	-	-	1 523
Omrekeningswinsten (-) en -verliezen	0	143	-33	177	-92	195
Per 31 december 2018	14 239	73 318	15 309	14 729	14 041	131 636
Per 1 januari 2019	14 239	73 318	15 309	14 729	14 041	131 636
Afschrijvingen van het boekjaar	1 622	4 511	-	3 584	800	10 517
Terugname van bijzondere waardeverminderingen en afschrijvingen	-	-223	-	-	-	-223
Verkopen en buitengebruikstellingen	-337	-12	-	-	-91	-440
Overdrachten ¹	-	-	-15 309	-466	466	-15 309
Omrekeningswinsten (-) en -verliezen	334	136	-	641	480	1 591
Per 31 december 2019	15 859	77 730	0	18 487	15 696	127 772
Nettoboekwaarde per 31 december 2018	9 347	14 469	49 937	40 324	424	114 502
Nettoboekwaarde per 31 december 2019	7 914	13 919	-	37 921	512	60 266

¹ Overdrachten vallen op nul wanneer de totalen van 'Immateriële activa' en 'Materiële vaste activa' (zie toelichting 6.3.) en 'Recht-op-gebruik (RoU) vaste activa' (zie toelichting 6.4.) worden opgeteld.

De aanschaffingen van software hadden voornamelijk betrekking op bijkomende licenties en kosten voor het implementeren van het MES project (*Manufacturing Excellence System*), het GRC project (*Governance, Risk & Compliance*), twee automatisatie pilootprojecten in de productie-omgeving en ERP software (SAP) in het algemeen.

Bij de toepassing van IFRS 16 'Lease-overeenkomsten' werden vroeger verworven gebruiksrechten op terreinen ondergebracht onder de nieuwe balansrubriek 'Recht-op-gebruik (RoU) vaste activa' (zie toelichting 6.4.).

Op balansdatum waren er geen immateriële activa met een onbepaalde gebruiksduur.

6.2. Goodwill

Deze toelichting behelst hoofdzakelijk goodwill op verwerving van dochterondernemingen. Goodwill met betrekking tot joint ventures en geassocieerde ondernemingen zit vervat in toelichting 6.5. 'Deelnemingen in joint ventures en geassocieerde ondernemingen.'

Aanschaffingswaarde in duizend €	2018	2019
Per 1 januari	168 131	154 192
Uit consolidatie genomen	-13 176	-
Omrekeningswinsten en -verliezen (-)	-763	832
Per 31 december	154 192	155 024

Bijzondere waardeverminderingen in duizend €	2018	2019
Per 1 januari	18 236	4 937
Uit consolidatie genomen	-13 176	-
Omrekeningswinsten (-) en -verliezen	-123	303
Per 31 december	4 937	5 240

Nettoboekwaarde per 31 december	149 255	149 784
--	----------------	----------------

Goodwill per kasstroomgenererende eenheid

De goodwill verworven ten gevolge van een bedrijfscombinatie wordt bij acquisitie toegewezen aan de kasstroomgenererende eenheden waarvan verwacht wordt dat zij voordeel zullen halen uit deze bedrijfscombinatie. De nettoboekwaarde van de goodwill en de eraan verbonden bewegingen van de periode zijn als volgt toegewezen:

2018 in duizend €	Groep van kasstroomgenererende eenheden	Nettoboekwaarde per 1 januari	Toename	Bijzondere waardevermindering	Omrekeningsverschillen	Nettoboekwaarde per 31 december
Dochterondernemingen						
SWS	Bekaert Bradford UK Ltd	2 523	-	-	-21	2 502
SB	Verbrandingstechnologie - verwarming EMEA	3 027	-	-	-	3 027
SB	Bouwproducten	71	-	-	-	71
RR	Rubbervensteringsproducten	4 255	-	-	-	4 255
SWS	Productie-eenheid Orrville (USA)	9 781	-	-	464	10 245
SWS	Inchalam-groep	861	-	-	-62	799
SWS	Bekaert Ideal SL vennootschappen	844	-	-	-	844
SWS	Bekaert (Qingdao) Wire Products Co Ltd	385	-	-	-	385
SWS	Bekaert Jiangyin Wire Products Co Ltd	47	-	-	-	47
BBRG	BBRG	128 101	-	-	-1 021	127 080
Subtotaal		149 895	-	-	-640	149 255
Joint ventures en geassocieerde ondernemingen						
SWS	Belgo Bekaert Arames Ltda	3 783	-	-	-401	3 382
RR	BMB-Belgo Mineira Bekaert Artefatos de Arame Ltda	2 313	-	-	-245	2 068
Subtotaal		6 096	-	-	-646	5 450
Totaal		155 991	-	-	-1 286	154 705

2019 in duizend €	Groep van kasstroomgenererende eenheden	Nettoboek- waarde per 1 januari	Toename	Bijzondere waardever- mindering	Omrekenings- verschillen	Nettoboek- waarde per 31 december
Dochterondernemingen						
SWS	Bekaert Bradford UK Ltd	2 502	-	-	129	2 631
SB	Verbrandingstechnologie - verwarming EMEA	3 027	-	-	-	3 027
SB	Bouwproducten	71	-	-	-	71
RR	Rubbervsterkingsproducten	4 255	-	-	-	4 255
SWS	Productie-eenheid Orrville (USA)	10 245	-	-	197	10 442
SWS	Inchalam-groep	799	-	-	-49	750
SWS	Bekaert Ideal SL vennootschappen	844	-	-	-	844
SWS	Bekaert (Qingdao) Wire Products Co Ltd	385	-	-	-	385
SWS	Bekaert Jiangyin Wire Products Co Ltd	47	-	-	-	47
BBRG	BBRG	127 080	-	-	252	127 332
Subtotaal		149 255	-	-	529	149 784
Joint ventures en geassocieerde ondernemingen						
SWS	Belgo Bekaert Arames Ltda	3 382	-	-	-54	3 328
RR	BMB-Belgo Mineira Bekaert Artefatos de Arame Ltda	2 068	-	-	-33	2 035
Subtotaal		5 450	-	-	-87	5 363
Totaal		154 705	-	-	443	155 148

In het model voor het toetsen op bijzondere waardevermindering van de goodwill voortvloeiend uit de BBRG-bedrijfscombinatie werden volgende karakteristieken verwerkt:

- » een tijdshorizon van 5 jaar voor de kasstroomprognose (in lijn met de laatste update van het businessplan), gevolgd door een eindwaarde op basis van een nominale perpetuee groeivoet van 2% (in 2018: 2%), die in hoofdzaak berust op een conservatieve inschatting van de industriële BNP-evolutie;
- » de kasstromen zijn gebaseerd op een gedetailleerd actieplan dat werd opgemaakt na de aanstelling van een nieuwe divisie-CEO van BBRG;
- » de kasstromen weerspiegelen de evolutie op basis van overeengekomen actieplannen en de huidige toestand van de activa, zonder effecten van toekomstige herstructureringen mee te rekenen die nog niet vastgelegd zijn;
- » er wordt enkel rekening gehouden met investeringsuitgaven vereist voor het instandhouden van de activa, dus niet met toekomstige uitgaven om de prestaties van activa te verhogen tegenover hun oorspronkelijk ingeschatte prestatienorm;
- » verbeteringen van de kostenstructuur worden niet meegerekend tenzij ze afdoende onderbouwd zijn; en
- » kasuitstromen met betrekking tot het werkkapitaal zijn berekend als een percentage van de omzettoename, gebaseerd op de voorbije prestaties van BBRG.

De disconteringsvoet is gebaseerd op de (langetermijn-)kapitaalkosten vóór belastingen en de risico's zitten ingebed in de kasstromen. Er wordt een gewogen gemiddelde kapitaalkost (*weighted average cost of capital* = WACC) bepaald voor de regio's waarin de euro, de US dollar en de Chinese renminbi de dominante valuta's zijn. Voor landen of activiteiten met een hoger ingeschat risico wordt de WACC opgetrokken met een risicopremie die specifiek is voor dit land of deze activiteit. Na de verwerving van de belangen van Ontario Teachers' Pension Plan in BBRG door Bekaert en de herfinanciering van de financiële schulden van BBRG werd het toepassen van een risicopremie voor BBRG in vergelijking met de algemene businesscontext van de Groep niet langer correct bevonden. De WACC wordt bepaald vóór belastingen omdat de relevante kasstromen ook vóór belastingen bepaald worden. De weging van kapitaalkosten voor schulden en eigen vermogen is gebaseerd op een streefcijfer van 50% *gearing* (nettoschuld in verhouding tot het eigen vermogen). Voor kasstroommodellen die in reële termen uitgedrukt zijn (zonder inflatie), wordt de nominale WACC aangepast voor de verwachte inflatievoet. Voor kasstroommodellen die in nominale termen uitgedrukt zijn wordt de nominale WACC gebruikt. Alle parameters die de berekening van de disconteringsvoeten beïnvloeden, worden minstens jaarlijks herzien.

Disconteringsvoeten voor toetsen op bijzondere waardevermindering 2019

	EUR-regio	USD-regio	CNY-regio
Streefcijfers voor de Groep			
Gearing: nettoschuld / eigen vermogen	50%		
% schulden	33%		
% eigen vermogen	67%		
% langetermijnschulden	75%		
% kortetermijnschulden	25%		
Schuldkost voor Bekaert			
Langetermijnrentevoet	1,4%	3,5%	5,0%
Kortetermijnrentevoet	0,5%	2,3%	4,6%
Eigenvermogenkost voor Bekaert (na belastingen)			
	$= R_f + \beta \cdot E_m$	7,7%	9,5%
Risicovrije rentevoet = R_f		-0,2%	1,6%
Beta = β	1,2		
Marktrisicopremie voor eigen vermogen = E_m	6,6%		
Belastingvoet			
	27%		
Eigenvermogenkost vóór belastingen voor Bekaert			
	10,6%	13,1%	17,6%
Bekaert WACC - nominaal			
Verwachte inflatie	1,7%	1,8%	2,9%
Bekaert WACC in reële termen			
	5,8%	8,1%	10,5%

De bufferruimte voor bijzondere waardeverminderingen op de goodwill van BBRG, d.i. het overschot van de realiseerbare waarde tegenover de boekwaarde van de kasstroomgenererende eenheid van BBRG, geschat op € 76,9 miljoen (2018: € 121,7 miljoen). Deze daling is voornamelijk het gevolg van het herziene actieplan na de aanstelling van een nieuwe divisie-CEO, gedeeltelijk gecompenseerd door het gebruik van een lagere WACC. Het management is overtuigd dat het herstelplan voor BBRG een ambitieus, evenwel een realistisch actieplan is om de beoogde resultaten te realiseren op voorwaarde dat alle initiatieven vervat in dit plan nauwgezet uitgevoerd en gerealiseerd worden. Op basis van de gegevens die op vandaag gekend zijn, zouden redelijkerwijs mogelijke veranderingen in de voornaamste veronderstellingen (waaronder de disconteringsvoet, de omzet- en marge-evolutie) geen aanleiding geven tot bijzondere waardeverminderingen voor kasstroomgenererende eenheden waaraan goodwill werd toegewezen. Bij wijze van voorbeeld geven de volgende scenario's de gevoeligheid van deze bufferruimte weer voor wijzigingen in de belangrijkste assumpties van het actieplan:

- » Indien de omzet 5% lager zou zijn in elke periode van het herstelplan, dan zou de bufferruimte afnemen met € 44,2 miljoen (met een saldo van € 32,7 miljoen);
- » Indien de ratio EBITDA-onderliggend tegenover omzet in elke periode van het herstelplan 0,5% lager zou zijn, dan zou de bufferruimte met € 34,9 miljoen afnemen (met een saldo van € 42,0 miljoen);

- » Indien de EBITDA-onderliggend in elke periode van het herstelplan telkens € 5,0 miljoen lager zou zijn, dan zou de bufferruimte € 62,2 miljoen lager zijn (met een saldo van € 14,3 miljoen);
- » Bij een gezamenlijk effect van een lagere omzet van 5% en een lagere marge van Onderliggende EBITDA ten opzichte van omzet van 0,5% zou de bufferruimte volledig verdwijnen;
- » Bij een 1% hogere disconteringsvoet zou de bufferruimte met € 64,1 miljoen dalen (met een saldo van € 12,8 miljoen);
- » Bij een gezamenlijk effect van een lagere omzet van 5%, een lagere marge van Onderliggende EBITDA ten opzichte van omzet van 0,5% en een hogere disconteringsvoet van 1% zou er een bijzondere waardevermindering ten belope van € 56,1 miljoen moeten genomen worden.

Disconteringsvoeten voor toetsen op bijzondere waardevermindering 2018

		EUR-regio	USD-regio	CNY-regio
Streefcijfers voor de Groep				
Gearing: nettoschuld / eigen vermogen		50%		
% schulden		33%		
% eigen vermogen		67%		
% langetermijnschulden		75%		
% kortetermijnschulden		25%		
Schuldkost voor Bekaert				
		2,0%	3,9%	5,4%
Langetermijnrentevoet		2,4%	4,5%	5,6%
Kortetermijnrentevoet		0,9%	2,2%	5,0%
Eigenvermogenkost voor Bekaert (na belastingen)				
	= $R_f + \beta \cdot E_m$	8,3%	10,6%	12,5%
Risicovrije rentevoet = R_f		0,8%	3,0%	4,9%
Beta = β	1,2			
Marktrisicopremie voor eigen vermogen = E_m	6,3%			
Belastingvoet				
		27%		
Eigenvermogenkost vóór belastingen voor Bekaert				
		11,4%	14,5%	17,1%
Bekaert WACC - nominaal				
		8,3%	10,9%	13,2%
Verwachte inflatie		1,6%	1,9%	2,4%
Bekaert WACC in reële termen				
		6,7%	9,0%	10,8%

6.3. Materiële vaste activa

Aanschaffingswaarde in duizend €	Terreinen en gebouwen	Instal- laties, machines en uitrusting	Meubilair en rollend materieel	Financiële leasing	Overige materiële vaste activa	Activa in aanbouw	Totaal
Per 1 januari 2018	1 113 229	2 681 797	101 692	10 922	11 170	184 349	4 103 159
Aanschaffingen	44 958	181 877	12 145	242	8 698	-49 472	198 449
Verkopen en buitengebruikstellingen	-17 174	-41 746	-5 158	22	-75	-271	-64 402
Uit consolidatie genomen	-395	-707	-330	-	-	-5	-1 437
Overdrachten ¹	-	-	-	-	-	-9	-9
Herclassificering als (-) / uit aangehouden voor verkoop	16 727	-57	-19	-	-480	-	16 172
Omrekeningswinsten en -verliezen (-)	-4 359	1 888	-629	-542	-136	-2 038	-5 815
Inflatie-effecten op de openingssaldi	1 817	2 219	230	-	-	-	4 266
Per 31 december 2018	1 154 803	2 825 271	107 931	10 645	19 178	132 554	4 250 382
Per 1 januari 2019	1 154 803	2 825 271	107 931	10 645	19 178	132 554	4 250 382
Aanschaffingen	42 820	98 511	6 958	-	1 017	-50 871	98 434
Verkopen en buitengebruikstellingen	-1 635	-25 254	-3 517	-	-412	-19	-30 838
Overdrachten ¹	1 417	1 250	61	-10 645	-2 658	-173	-10 748
Omrekeningswinsten en -verliezen (-)	5 647	21 729	318	-	141	1 718	29 554
Per 31 december 2019	1 203 052	2 921 507	111 751	0	17 266	83 209	4 336 784

Afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen

Per 1 januari 2018	533 783	1 973 056	81 082	1 620	4 332	-	2 593 874
Afschrijvingen van het boekjaar	41 139	146 068	9 171	486	1 493	-	198 358
Bijzondere waardeverminderingen	8 092	26 893	156	-	-	-	35 141
Terugname van bijzondere waardeverminderingen en afschrijvingen	-9 845	-4 321	43	-71	-	-	-14 193
Verkopen en buitengebruikstellingen	-6 104	-39 657	-4 909	22	-12	-	-50 660
Uit consolidatie genomen	-186	-595	-255	-	-	-	-1 035
Herclassificering als (-) / uit aangehouden voor verkoop	16 727	-57	-19	-	-2	-	16 650
Omrekeningswinsten (-) en -verliezen	1 116	2 532	-436	-66	-97	-	3 049
Inflatie-effecten op de openingssaldi	706	1 641	211	-	-	-	2 557
Per 31 december 2018	585 428	2 105 560	85 045	1 993	5 714	-	2 783 740
Per 1 januari 2019	585 428	2 105 560	85 045	1 993	5 714	-	2 783 740
Afschrijvingen van het boekjaar	42 998	134 269	9 113	-	813	-	187 193
Bijzondere waardeverminderingen	-	23 127	37	-	-	-	23 164
Terugname van bijzondere waardeverminderingen en afschrijvingen	-410	-3 352	-	-	-	-	-3 762
Verkopen en buitengebruikstellingen	-470	-21 890	-3 263	-	-442	-	-26 064
Overdrachten ¹	727	-	-	-1 993	-727	-	-1 993
Omrekeningswinsten (-) en -verliezen	3 647	14 057	303	-	98	-	18 106
Per 31 december 2019	631 920	2 251 771	91 236	-0	5 457	-	2 980 384

¹ Overdrachten vallen op nul wanneer de totalen van 'Immateriële activa' (zie toelichting 6.1. 'Immateriële activa') en 'Recht-op-gebruik vaste activa' (zie toelichting 6.4. 'Recht-op-gebruik (RoU) vaste activa') en materiële vaste activa worden opgeteld.

in duizend €	Terreinen en gebouwen	Instal- laties, machines en uitrusting	Meubilair en rollend materieel	Financiële leasing	Overige materiële vaste activa	Activa in aanbouw	Totaal
Nettoboekwaarde per 31 december 2018 vóór investeringsubsidies en herclassificering van leasing	569 374	719 712	22 885	8 651	13 464	132 554	1 466 642
Netto-investeringsubsidies	-5 701	-1 493	-	-	-	-	-7 194
Financiële leasing per categorie van activa	6 534	1 730	387	-8 651	-	-	-
Nettoboekwaarde per 31 december 2018	570 208	719 949	23 272	-	13 464	132 554	1 459 449
Nettoboekwaarde per 31 december 2019 vóór investeringsubsidies en herclassificering van leasing	571 132	669 736	20 515	0	11 808	83 209	1 356 401
Netto-investeringsubsidies	-5 313	-1 432	-	-	-	-	-6 744
Financiële leasing per categorie van activa ¹	-	-	-	-	-	-	-
Nettoboekwaarde per 31 december 2019	565 820	668 305	20 515	-	11 808	83 209	1 349 656

¹ Financiële leasing wordt vanaf 2019 gerapporteerd onder 'Recht-op-gebruik (RoU) vaste activa' (zie toelichting 6.4.).

Investerings in materiële vaste activa omvatten uitbreidingsprogramma's en technologische aanpassingen aan bestaande installaties in de ganse groep, maar hoofdzakelijk in Rubberversiering (in de fabrieken in EMEA, Noord-Amerika, Indië en Indonesië, als ook voor de opstart in Vietnam). In de Staaldraadtoepassingen vonden de investeringen voornamelijk plaats in Centraal-Europa, Noord-Amerika en Latijns-Amerika. In de Specialty Businesses werd geïnvesteerd in uitbreidingsprogramma's in Centraal-Europa en Indië (bouwproducten), in België (staalvezeltechnologieën) en in de 3 vestigingen van verbrandingstechnologie. Tenslotte vonden de investeringen in BBRG voornamelijk plaats in de *advanced cords*-business, en ook maar in mindere mate in de kabelentiteiten.

Ten gevolge van de fabriekssluitingen werden bijzondere waardeverminderingen genomen in Staaldraadtoepassingen (Noord-Amerika en Maleisië) en in Specialty Businesses (België).

Bij de toepassing van IFRS 16 'Lease-overeenkomsten' werden de activa onder een financiële leasing ondergebracht onder de nieuwe balansrubriek 'Recht-op-gebruik (RoU) vaste activa' (zie toelichting 6.4.).

Vanaf 2019 werd de functionale valuta voor Venezuela gewijzigd in US dollar en inflatieboekhouden werd bijgevolg gestopt.

Er werden geen materiële vaste activa verpand als waarborg voor leningen.

6.4. Recht-op-gebruik (RoU) vaste activa

Deze toelichting verstrekt informatie over lease-overeenkomsten waar de Groep optreedt als een leasingnemer. Over het algemeen treed de Groep niet op als leasinggever.

De Groep heeft bij de implementatie van IFRS 16 'Lease-overeenkomsten' geopteerd voor de 'modified B'-aanpak wat betekent dat de vergelijkbare cijfers over 2018 niet worden herwerkt, en dat de leaseverplichtingen op overgangdatum zijn gebaseerd op de verdisconteerde toekomstige kasstromen op basis van de marginale rentevoeten. De recht-op-gebruik vaste activa worden gewaardeerd aan een bedrag gelijkgesteld aan de leaseverplichtingen (gecorrigeerd voor toe te rekenen kosten en voorafbetalingen) waarbij elke impact wordt erkend via overgedragen resultaten.

Er werden geen aanpassingen gedaan op de recht-op-gebruik vaste activa voor toe te rekenen kosten en voorafbetalingen wat betekent dat de waarde van de recht-op-gebruik vaste activa op overgangdatum gelijk is aan de leaseverplichtingen zonder impact via overgedragen resultaten.

De balans van de recht-op-gebruik vaste activa toonde volgende bewegingen gedurende het jaar:

Aanschaffingswaarde in duizend €	Recht op gebruik terreinen	Recht op gebruik gebouwen	Recht op gebruik installaties, machines en uitrusting	Recht op gebruik kantoor- materieel	Recht op gebruik industriële voertuigen	Recht op gebruik bedrijfs- wagens	Recht op gebruik overige materiële vaste activa	Totaal
Per 1 januari 2019	-	-	-	-	-	-	-	-
Recht op gebruik-activa op overgangdatum	-	56 370	2 171	8 307	15 868	508	315	83 540
Nieuwe lease-overeenkomsten / uitbreidingen	13 074	12 827	98	10 715	5 660	1 065	62	43 502
Beëindigde overeenkomsten / inkorting van de contractduur	-	-5 147	-300	-3 596	-1 363	-28	-4	-10 438
Overdrachten ¹	65 246	7 712	2 364	-	500	-	-	75 821
Omrekeningswinsten en -verliezen (-)	469	1 102	47	-14	143	1	-	1 748
Per 31 december 2019	78 789	72 863	4 381	15 411	20 808	1 547	373	194 173
Afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen								
Per 1 januari 2019	-	-	-	-	-	-	-	-
Afschrijvingen van het boekjaar	1 384	10 844	973	4 959	6 676	304	72	25 212
Beëindigde overeenkomsten	-	-2 219	-293	-1 161	-854	-8	-	-4 536
Overdrachten ¹	15 309	1 178	643	-	173	-	-	17 302
Wijziging in de grondslagen voor financiële verslaggeving	-	7 032	-	-	-	-	-	7 032
Omrekeningswinsten (-) en -verliezen	117	-16	9	-17	20	-0	-1	111
Per 31 december 2019	16 809	16 818	1 331	3 781	6 015	296	71	45 121
Nettoboekwaarde per 31 december 2019	61 980	56 045	3 049	11 630	14 793	1 251	302	149 051

¹ Overdrachten vallen op nul wanneer de totalen van 'Immateriële activa' (zie toelichting 6.1. 'Immateriële activa') en 'Materiële vaste activa' (zie toelichting 6.3. 'Materiële vaste activa') en 'Recht-op-gebruik vaste activa' worden opgeteld.

In 2018 erkende de Groep enkel activa en verplichtingen die verband hielden met leases die geclassificeerd werden als 'financiële leases' volgens IAS 17 'lease-overeenkomsten'. De activa werden opgenomen in de materiële vaste activa en de verplichtingen maakten deel uit van de schulden van de Groep. Deze activa werden geherklasseerd naar de recht-op-gebruik vaste activa bij de overgang naar IFRS 16 'Lease-overeenkomsten'. In 2018 werden de gebruiksrechten van terreinen erkend als immateriële activa. Deze gebruiksrechten worden vooraf betaald wat betekent dat er geen verplichting dient te worden erkend op de balans. De gebruiksrechten van terreinen werden geherklasseerd van de immateriële activa naar de recht-op-gebruik vaste activa in overgang naar IFRS 16 'Lease-overeenkomsten'.

In overgang naar IFRS 16 'Lease-overeenkomsten' werd een voorziening voor een bezwaard huurcontract voor € 7,0 miljoen

De resterende operationele leasekosten opgenomen in het bedrijfsresultaat hadden voornamelijk betrekking op kosten die gelinkt zijn aan gehuurde activa zoals brandstof voor bedrijfswagens, niet-aftekbare BTW op bedrijfswagens of onroerende voorheffing op gebouwen.

De totale uitgaande kasstroom voor leases bedroeg in 2019 € 29,1 miljoen.

De volgende tabel toont de aansluiting tussen de toekomstige operationele leasekosten zoals deze in 2018 werden opgenomen in toelichting 7.3. 'Voorwaardelijke verplichtingen en toezeggingen' en de leaseverplichting onder IFRS 16 'Lease-overeenkomsten' op datum van overgang.

in duizend €	1 januari 2019
Operationele lease-overeenkomsten per 31 december 2018 zoals opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van de Groep	96 571
- Erkenningsvrijstelling voor lease-overeenkomsten van activa met lage waarde	-1 496
- Exclusief contracten voor diensten	-389
Totaal	94 686
Verdisconteerd aan de marginale rentevoeten per 1 januari 2019	76 508
Financiële leaseverplichtingen erkend per 31 december 2018	2 664
Leaseverplichting verbonden aan een bezwaarde lease-overeenkomst	7 032
Leaseverplichtingen erkend per 1 januari 2019	86 203

De kosten gelinkt aan contracten voor diensten hadden betrekking op contracten waar er geen geïdentificeerd actief aanwezig was, zoals kosten voor huur van niet-gespecificeerde oppervlaktes in een magazijn of kosten voor de behandeling van goederen.

6.5. Deelnemingen in joint ventures and associates

In 2019 en in 2018 had de Groep geen deelnemingen in ondernemingen die worden geclassificeerd als geassocieerde ondernemingen.

Deelnemingen exclusief gerelateerde goodwill

Nettoboekwaarde in duizend €	2018	2019
Per 1 januari	159 328	148 221
Kapitaalsverhogingen en -verminderingen	188	128
Resultaat van het boekjaar	24 875	28 959
Dividenden	-19 951	-19 506
Omrekeningswinsten en -verliezen	-16 240	-2 511
Andere elementen van het resultaat	21	11
Per 31 december	148 221	155 302

Voor een analyse van het resultaat van het boekjaar verwijzen we naar toelichting 5.7. 'Aandeel in het resultaat van joint ventures en geassocieerde ondernemingen'.

Omrekeningswinsten en -verliezen hadden voornamelijk te maken met de evolutie van de Braziliaanse real ten opzichte van de euro die stabiel bleef in 2019, maar een aanzienlijke evolutie kende in 2018 (4,4 BRL/EUR eind 2018 tegenover 4,0 BRL/EUR eind 2017).

Kapitaalverhogingen hadden betrekking op Servicios Ideal AGF Inttegra Cía Ltda, een 50/50 joint venture, opgericht in Ecuador door Ideal Alambrec SA en Steel-AGF Ecuador SA.

Gerelateerde goodwill

Aanschaffingswaarde in duizend €	2018	2019
Per 1 januari	6 096	5 450
Omrekeningswinsten en -verliezen	-646	-87
Per 31 december	5 450	5 363
Nettoboekwaarde van gerelateerde goodwill per 31 december	5 450	5 363
Totale nettoboekwaarde van deelnemingen in joint ventures per 31 december	153 671	160 665

Het aandeel van de Groep in het eigen vermogen van de joint ventures is als volgt samengesteld:

in duizend €		2018	2019
Joint ventures			
Belgo Bekaert Arames Ltda	Brazilië	98 571	102 421
BMB-Belgo Mineira Bekaert Artefatos de Arame Ltda	Brazilië	49 470	52 686
Servicios Ideal AGF Inttegra Cía Ltda	Ecuador	180	195
Totaal joint ventures, exclusief gerelateerde goodwill		148 221	155 302
Nettoboekwaarde van gerelateerde goodwill		5 450	5 363
Totaal joint ventures, inclusief gerelateerde goodwill		153 671	160 665

De Braziliaanse joint ventures proberen al een tijd om ICMS-belastingvorderingen te compenseren voor een totale nettoboekwaarde van € 2,7 miljoen (2018: € 3,8 miljoen). Zij worden tevens geconfronteerd met geschillen die betrekking hebben op ICMS-tegemoetkomingen voor een totaal bedrag van € 8,9 miljoen (2018: € 7,5 miljoen). Daarnaast zijn er nog meerdere andere belastinggeschillen hangende, waarvan de meeste al jaren teruggaan, voor een totaal nominaal bedrag van € 14,3 miljoen (2018: € 19,6 miljoen). Het spreekt vanzelf dat eventuele winsten en verliezen voortvloeiend uit bovenvermelde voorwaardelijke verplichtingen de Groep slechts zouden affecteren in de mate van hun participatie in de betrokken joint ventures (d.i. 45%). Niet-opgenomen verbintenissen om materiële vaste activa te verwerven bedroegen € 11,1 miljoen (2018: € 9,1 miljoen), waarvan € 9,8 miljoen (2018: € 7,4 miljoen) tegenover andere Bekaertvennootschappen. Daarnaast hadden de Braziliaanse joint ventures ook niet-opgenomen verbintenissen lopen om de komende vijf jaar elektriciteit aan te kopen voor een totaalbedrag van € 45,6 miljoen (2018: € 56,4 miljoen).

In overeenstemming met IFRS 12 'Informatieverschaffing over betrokkenheid in andere entiteiten' wordt de volgende informatie verstrekt voor belangrijke joint ventures. De twee Braziliaanse joint ventures werden samengevoegd om te benadrukken dat de samenwerking met ArcelorMittal doorweegt bij het analyseren van het relatief belang van de joint ventures.

**Deelnemingspercentage
(en stemrechtenpercentage)
aangehouden door de Groep
op jaareinde**

Naam van de joint venture in duizend €	Land	2018	2019
Belgo Bekaert Arames Ltda	Brazilië	45,0% (50,0%)	45,0% (50,0%)
BMB-Belgo Mineira Bekaert Artefatos de Arame Ltda	Brazilië	44,5% (50,0%)	44,5% (50,0%)

Braziliaanse joint ventures: winst-en-verliesrekening in duizend €	2018	2019
Omzet	819 005	850 227
Bedrijfsresultaat (EBIT)	85 229	91 292
Renteopbrengsten	7 108	11 873
Rentelasten	-10 197	-10 440
Overige financiële opbrengsten en lasten	-1 151	-1 807
Winstbelastingen	-12 842	-16 366
Perioderesultaat	68 147	74 552
Andere elementen van het resultaat	46	25
Volledig perioderesultaat	68 193	74 577
Afschrijvingen en waardeverminderingen	21 718	24 050
EBITDA	106 947	115 342
Dividenden ontvangen van de entiteit	19 951	19 506

Braziliaanse joint ventures: balans in duizend €	2018	2019
Vlottende activa	263 364	256 465
Vaste activa	250 439	254 482
Verplichtingen op ten hoogste een jaar	-132 774	-127 800
Verplichtingen op meer dan een jaar	-52 382	-39 493
Nettoactiva	328 647	343 654

Braziliaanse joint ventures: nettoschuldelementen in duizend €	2017	2019
Rentedragende schulden op meer dan een jaar	12 333	1 541
Rentedragende schulden op ten hoogste een jaar	16 990	19 900
Totaal financiële schulden	29 323	21 441
Financiële vorderingen en kaswaarborgen op meer dan een jaar	-29 628	-18 955
Geldmiddelen en kasequivalenten	-20 520	-21 263
Nettoschuld	-20 825	-18 777

Er waren geen beperkingen om geld over te maken in de vorm van contanten en dividenden. Bekaert had geen voorwaardelijke verplichtingen tegenover haar Braziliaanse joint ventures.

Braziliaanse joint ventures: aansluiting met nettoboekwaarde in duizend €	2018	2019
Nettoactiva van Belgo Bekaert Arames Ltda	218 145	226 735
Deelnemingspercentage van de Groep	45,0%	45,0%
Proportionele nettoactiva	98 165	102 031
Consolidatie-aanpassingen	406	390
Nettoboekwaarde van de deelneming van de Groep in Belgo Bekaert Arames Ltda	98 571	102 421
Nettoactiva van BMB-Belgo Mineira Bekaert Artefatos de Arame Ltda	110 502	116 919
Deelnemingspercentage van de Groep	44,5%	44,5%
Proportionele nettoactiva	49 173	52 029
Consolidatie-aanpassingen	297	657
Nettoboekwaarde van de deelneming van de Groep in BMB-Belgo Mineira Bekaert Artefatos de Arame Ltda	49 470	52 686
Nettoboekwaarde van de deelneming van de Groep in de Braziliaanse joint ventures	148 041	155 107

De volgende tabel geeft de geaggregeerde informatie voor de andere joint ventures weer die in deze context niet materieel werden geacht.

Geaggregeerde informatie van de overige joint ventures in duizend €	2018	2019
Aandeel van de Groep in het resultaat uit voortgezette bedrijfsactiviteiten	-15	-119
Aandeel van de Groep in andere elementen van het resultaat	6	6
Aandeel van de Groep in het volledig perioderesultaat	-9	-113
Geaggregeerde nettoboekwaarde van het aandeel van de Groep in deze joint ventures	180	196

6.6. Overige vaste activa

in duizend €	2018	2019
Financiële vorderingen op meer dan een jaar en kaswaarborgen	7 332	6 518
Restitutierechten en overige vorderingen op meer dan een jaar	2 958	2 767
Derivaten (zie toelichting 7.2.)	1 407	3 374
Nettovordering uit toegezegdpensioenregelingen op meer dan een jaar	11 428	10 470
Eigenvermogensinstrumenten aangehouden tegen RWvOCI	11 153	13 152
Totaal overige vaste activa	34 279	36 281

De nettovordering uit toegezegdpensioenregelingen was gerelateerd aan de pensioenregelingen in het Verenigd Koninkrijk. Voor meer informatie hierover verwijzen we naar toelichting 6.16. 'Voorzieningen voor personeelsbeloningen'.

Eigenvermogensinstrumenten aangemerkt als tegen RWvOCI

Nettoboekwaarde in duizend €	2018	2019
Per 1 januari	16 400	11 153
Aanschaffingen	133	-
Veranderingen in reële waarde	-5 311	2 372
Overige	-	-328
Omrekeningswinsten en -verliezen	-70	-45
Per 31 december	11 153	13 152

De eigenvermogensinstrumenten aangemerkt als tegen reële waarde via OCI (RWvOCI), in overeenstemming met IFRS 9 'Financiële instrumenten', hadden hoofdzakelijk betrekking op:

- » Shougang Concord Century Holdings Ltd, een vennootschap die genoteerd is op de beurs van Hong Kong. Op deze deelneming werd een toename in reële waarde (€ 0,5 miljoen) opgenomen in het eigen vermogen (2018: € -1,3 miljoen).
- » Bekaert Xinyu Metal Products Co Ltd. Op deze deelneming werd een toename in reële waarde van € 1,9 miljoen opgenomen in het eigen vermogen (2018: € -4,0 miljoen).
- » Transportes Puelche Ltda, een deelneming aangehouden door Acma SA en Prodalama SA (Chili).

Voor meer informatie over de herwaarderingsreserve voor deelnemingen aangemerkt als tegen reële waarde via eigen vermogen, zie toelichting 6.14. 'Overgedragen resultaten en overige Groepsreserves'.

6.7. Uitgestelde belastingvorderingen en –verplichtingen

Nettoboekwaarde in duizend €	Vorderingen		Verplichtingen	
	2018	2019	2018	2019
Per 1 januari	140 717	138 403	44 382	37 892
Toename of afname via resultaat	5 475	-5 981	-1 597	-11 351
Toename of afname via OCI	-2 800	1 552	983	-270
Uit consolidatie genomen	-409	-	75	-
Wijziging in de grondslagen voor financiële verslaggeving	-646	15 891	-646	15 891
Omrekeningswinsten en -verliezen	-1 431	1 158	-2 802	710
Saldering vorderingen en verplichtingen	-2 503	-8 690	-2 503	-8 690
Per 31 december	138 403	142 333	37 892	34 182

Opgenomen uitgestelde belastingvorderingen en –verplichtingen

Uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen waren toe te wijzen aan de volgende rubrieken:

in duizend €	Vorderingen		Verplichtingen		Nettovorderingen	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Immateriële activa	30 846	23 178	10 050	11 159	20 796	12 019
Materiële vaste activa	50 966	52 680	36 146	50 334	14 820	2 346
Financiële vaste activa	78	8	15 872	16 140	-15 794	-16 132
Voorraden	9 864	9 915	4 401	3 238	5 463	6 677
Vorderingen	3 832	4 049	145	189	3 687	3 860
Andere vlottende activa	99	1 084	4 351	1 926	-4 252	-842
Voorzieningen voor personeelsbeloningen	19 849	21 074	173	132	19 676	20 942
Overige voorzieningen	5 394	3 956	1 685	483	3 709	3 473
Overige verplichtingen	15 706	27 561	13 835	8 036	1 871	19 525
Overdraagbare fiscaal aftrekbare verliezen, aftrekposten en terugvorderbare belastingen	50 535	56 283	-	-	50 535	56 283
Belastingvorderingen / -verplichtingen	187 169	199 788	86 658	91 637	100 511	108 151
Saldering vorderingen en verplichtingen	-48 766	-57 455	-48 766	-57 455	-	-
Nettobelastingvorderingen / -verplichtingen	138 403	142 333	37 892	34 182	100 511	108 151

De uitgestelde belastingverplichtingen met betrekking tot materiële vaste activa kwamen voornamelijk voort uit verschillen in gebruiksduur tussen IFRS en fiscale boeken, terwijl de uitgestelde belastingverplichtingen gerelateerd aan immateriële activa voornamelijk gegenereerd zijn door de eliminatie van intragroepswinsten in de geconsolideerde jaarrekening. De uitgestelde belastingen met betrekking tot voorzieningen voor personeelsbeloningen waren hoofdzakelijk gegenereerd door tijdelijke verschillen als gevolg van de toepassing IAS 19 'Personeelsbeloningen'. De uitgestelde belastingverplichtingen met betrekking tot financiële vaste activa hadden voornamelijk te maken met tijdelijke verschillen die ontstaan uit niet-uitgekeerde winsten bij dochterondernemingen en joint ventures. De beweging in saldo van de uitgestelde belastingen voor materiële vaste activa en overige verplichtingen was beïnvloed door de overgang naar IFRS 16 'Lease-overeenkomsten' voor een bedrag van € 15,9 miljoen.

De evolutie van uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen was als volgt te verklaren:

2018 in duizend €	Per 1 januari	Opgenomen via winst-en- verlies- rekening	Opgenomen via OCI	Overnames en afstotingen ¹	Wijziging grondslagen voor financiële verslag- geving	Omreke- ningswinsten en -verliezen	Per 31 december
Tijdelijke verschillen							
Immateriële activa	37 164	-16 361	-	3	-	-10	20 796
Materiële vaste activa	11 676	1 624	-	-78	-	1 598	14 820
Financiële vaste activa	-17 302	2 477	-982	-	-	13	-15 794
Voorraden	8 673	-2 989	-	-148	-	-73	5 463
Vorderingen	7 523	-3 876	-	-4	-	44	3 687
Andere vlottende activa	-3 478	-1 411	-76	-	-	713	-4 252
Voorzieningen voor personeelsbeloningen	21 542	1 012	-2 725	-158	-	5	19 676
Overige voorzieningen	2 089	1 639	-	-	-	-19	3 709
Overige verplichtingen	-3 702	6 174	-	-	-	-601	1 871
Overdraagbare fiscaal aftrekbare verliezen, afrekposten en terugvorderbare belastingen	32 150	18 783	-	-99	-	-299	50 535
Totaal	96 335	7 072	-3 783	-484	-	1 371	100 511

2019 in duizend €	Per 1 januari	Opgenomen via winst-en- verlies- rekening	Opgenomen via OCI	Overnames en afstotingen	Wijziging grondslagen voor financiële verslag- geving ²	Omreke- ningswinsten en -verliezen	Per 31 december
Tijdelijke verschillen							
Immateriële activa	20 796	-8 461	-	-	-	-316	12 019
Materiële vaste activa	14 820	1 628	-	-	-14 203	101	2 346
Financiële vaste activa	-15 794	-670	427	-	-	-95	-16 132
Voorraden	5 463	1 327	-	-	-	-113	6 677
Vorderingen	3 687	264	-	-	-	-91	3 860
Andere vlottende activa	-4 252	3 455	-	-	-	-45	-842
Voorzieningen voor personeelsbeloningen	19 676	-284	1 570	-	-	-20	20 942
Overige voorzieningen	3 709	1 612	-175	-	-1 688	15	3 473
Overige verplichtingen	1 871	1 401	-	-	15 891	362	19 525
Overdraagbare fiscaal aftrekbare verliezen, afrekposten en terugvorderbare belastingen	50 535	5 098	-	-	-	650	56 283
Totaal	100 511	5 370	1 822	-	-	448	108 151

¹ In 2018 had dit betrekking op de verkoop van de droogsysteem-activiteiten.

² Was een gevolg van de eerste toepassing van IFRS 16 'Lease-overeenkomsten'. Zie toelichting 6.4. 'Recht-op-gebruik (RoU) vaste activa'.

Uitgestelde belastingen in verband met andere elementen van het resultaat (OCI)

2018 in duizend €	Voor belastingen	Belastingen	Na belastingen
Omrekeningsverschillen	-36 324	-	-36 324
Inflatie-aanpassingen	2 535	-	2 535
Kasstroomafdekkingen	475	-76	399
Nettowijziging in reële waarde van deelnemingen aangemerkt als tegen reële waarde via eigen vermogen	-5 311	-	-5 311
Winsten en verliezen uit herwaardering van toegezegdpensioenregelingen	-1 387	-3 707	-5 094
Aandeel in OCI van joint ventures en geassocieerde ondernemingen	21	-	21
Totaal	-39 991	-3 783	-43 774

2019 in duizend €	Voor belastingen	Belastingen	Na belastingen
Omrekeningsverschillen	14 392	-	14 392
Nettowijziging in reële waarde van deelnemingen aangemerkt als tegen reële waarde via eigen vermogen	2 372	-	2 372
Winsten en verliezen uit herwaardering van toegezegdpensioenregelingen	-833	1 822	989
Aandeel in OCI van joint ventures en geassocieerde ondernemingen	11	-	11
Totaal	15 942	1 822	17 764

Niet-opgenomen uitgestelde belastingvorderingen

Er werden geen uitgestelde belastingvorderingen opgenomen met betrekking tot tijdelijke verschillen voor een brutobedrag van € 239,8 miljoen (2018: 213,9 miljoen). De niet-opgenomen belastingvorderingen inzake verliezen en aftrekposten zijn per vervaldatum voorgesteld in onderstaande tabel.

Beleggingsverliezen, operationele verliezen en aftrekposten per vervaldatum

De volgende tabel geeft een overzicht van de brutobedragen van de verliezen en aftrekposten die uitgestelde belastingvorderingen genereren en waarvan sommige niet opgenomen zijn.

2018 in duizend €		Vervallend binnen 1 jaar	Vervallend tussen 1 en 5 jaar	Vervallend na meer dan 5 jaar	Niet vervallend	Totaal
Beleggingsverliezen	<i>Bruto</i>	1 051	-	1 919	29 792	32 762
	<i>Niet opgen.</i>	-1 051	-	-1 919	-29 792	-32 762
	<i>Netto</i>	-	-	-	-	-
Operationele verliezen	<i>Bruto</i>	34 500	87 441	121 218	571 743	814 902
	<i>Niet opgen.</i>	-21 880	-65 492	-60 717	-488 830	-636 919
	<i>Netto</i>	12 620	21 949	60 501	82 913	177 983
Aftrekposten	<i>Bruto</i>	5 176	22 608	38 361	16 982	83 127
	<i>Niet opgen.</i>	-2 307	-22 608	-16 035	-13 562	-54 512
	<i>Netto</i>	2 869	-	22 326	3 420	28 615
Totaal	<i>Bruto</i>	40 727	110 049	161 498	618 517	930 791
	<i>Niet opgen.</i>	-25 238	-88 100	-78 671	-532 184	-724 193
	<i>Netto</i>	15 489	21 949	82 827	86 333	206 598

2019 in duizend €		Vervallend			Niet vervallend	Totaal
		Vervallend binnen 1 jaar	tussen 1 en 5 jaar	Vervallend na meer dan 5 jaar		
Beleggingsverliezen	<i>Bruto</i>	-	-	574	35 524	36 098
	<i>Niet opgen.</i>	-	-	-574	-35 524	-36 098
	<i>Netto</i>	-	-	-	-	-
Operationele verliezen	<i>Bruto</i>	24 698	86 514	155 343	645 801	912 356
	<i>Niet opgen.</i>	-15 857	-51 380	-132 007	-508 934	-708 178
	<i>Netto</i>	8 841	35 134	23 336	136 867	204 178
Aftrekposten	<i>Bruto</i>	2 756	22 695	35 958	19 899	81 308
	<i>Niet opgen.</i>	-	-22 695	-13 496	-17 096	-53 287
	<i>Netto</i>	2 756	-	22 462	2 803	28 021
Totaal	<i>Bruto</i>	27 454	109 209	191 875	701 224	1 029 762
	<i>Niet opgen.</i>	-15 857	-74 075	-146 077	-561 554	-797 563
	<i>Netto</i>	11 597	35 134	45 798	139 670	232 199

De bovenstaande tabel vertegenwoordigt de basisbedragen die uitgestelde belastingen genereren (2019: € 56,3 miljoen (2018: € 50,5 miljoen)).

Uitgestelde belastingvorderingen werden enkel geboekt in de mate dat het waarschijnlijk was dat er toekomstige belastbare winsten zouden gemaakt worden, rekening houdend met zowel positieve als negatieve elementen. Deze afweging is gemaakt rekening houdend met voorzichtige schattingen op basis van het businessplan van de betrokken entiteit, meestal gekoppeld aan een tijdshorizon van 5 jaar.

In sommige landen zijn uitgestelde belastingen op beleggingsverliezen, operationele verliezen en aftrekposten geboekt in de mate van geboekte onzekere belastingposities om aan te tonen dat sommige aanpassingen omwille van controles zouden leiden tot een aanpassing van de belastingverliezen in plaats van een betaling van een belastingkost door de betrokken entiteit.

6.8. Operationeel werkkapitaal

in duizend €	2018	2019
<i>Grondstoffen</i>	200 622	139 985
<i>Hulpstoffen en wisselstukken</i>	100 916	91 125
<i>Goederen in bewerking</i>	154 598	136 425
<i>Gereed product</i>	330 625	282 018
<i>Handelsgoederen</i>	145 047	133 477
Vorraden	931 808	783 030
Handelsvorderingen	772 731	644 908
Ontvangen bankwissels	57 727	59 904
Betaalde voorschotten	20 067	15 820
Handelsschulden	-778 438	-652 384
Ontvangen voorschotten	-11 259	-18 791
Schulden m.b.t. verloning en sociale zekerheid	-112 112	-125 051
Belastingen m.b.t. personeel	-5 867	-8 543
Operationeel werkkapitaal	874 657	698 893

Nettoboekwaarde in duizend €	2018	2019
Per 1 januari	887 586	874 657
Organische toename of afname	11 313	-171 466
Afwaarderingen en terugname van afwaarderingen	-11 284	-7 072
Uit consolidatie genomen	-2 627	-
Impact inflatieboekhouden	1 665	-
Omrekeningswinsten en -verliezen (-)	-11 996	2 774
Per 31 december	874 657	698 893

Het gewogen gemiddeld operationeel werkkapitaal vertegenwoordigde 18,2% van de omzet (2018: 20,4%).

Bijkomende informatie volgt hieronder:

» Voorraden

De kostprijs van verkopen bevatte vervoer- en verhandelingskosten van gereed product voor € 182,7 miljoen (2018: € 191,0 miljoen), die nooit werden gekapitaliseerd in voorraden. De bewegingen in de voorraden in 2019 omvatten afwaarderingen voor € -38,1 miljoen (2018: € -32,2 miljoen) en terugnames van afwaarderingen ten belope van € 31,5 miljoen (2018: € 21,3 miljoen). Net als in 2018 werden in 2019 geen voorraden verpand als waarborg voor leningen.

» Handelsvorderingen en ontvangen bankwissels

Eind 2019 waren voor € 121,1 miljoen aan handelsvorderingen opgenomen in het factoringprogramma (2018: € 73,9 miljoen). De volgende tabel stelt de bewegingen in waardeverminderingen op handelsvorderingen voor. Er werden geen waardeverminderingen geboekt voor ontvangen bankwissels.

Waardeverminderingen voor dubieuze vorderingen

in duizend €	2018	2019
Per 1 januari	-40 880	-40 818
Opgenomen verliezen in huidig jaar	-4 167	-6 417
Opgenomen verliezen in vorige jaren - aangewende bedragen	401	626
Opgenomen verliezen in vorige jaren - terugname van niet-aangewende bedragen	3 251	5 345
Uit consolidatie genomen	19	-
Omrekeningswinsten en verliezen (-)	558	69
Overige	-	-492
Per 31 december	-40 818	-41 687

De volgende tabel geeft verdere informatie omtrent waardeverminderingen en vervallen vorderingen:

Handelsvorderingen en ontvangen bankwissels

in duizend €	2018	2019
Brutoboekwaarde	871 276	746 499
Waardeverminderingen voor dubieuze vorderingen (afgewaarderd)	-40 818	-41 687
<i>specifieke waardevermindering voor dubieuze vorderingen</i>	-28 078	-30 348
<i>algemene waardevermindering voor dubieuze vorderingen</i>	-12 740	-11 339
Nettoboekwaarde	830 458	704 812

In overeenstemming met IFRS 9 'expected credit loss' model voor financiële activa, wordt er op iedere rapporteringsdatum een algemene waardevermindering voor handelsvorderingen geboekt om het ongekende afwaarderingsrisico af te dekken. Deze algemene waardevermindering bestaat uit een percentage van de handelsvorderingen op iedere rapporteringsdatum. De percentages houden rekening met historische informatie inzake verliezen op handelsvorderingen en worden ieder jaar opnieuw nagekeken. Voor meer informatie over kredietverbeteringstechnieken verwijzen wij naar toelichting 7.2. 'Beheer van financiële risico's en derivaten'.

6.9. Overige vorderingen

Nettoboekwaarde in duizend €	2018	2019
Per 1 januari	126 876	130 379
Toename of afname	5 038	-21 786
Waardeverminderingen (-) en terugnemingen van waardeverminderingen	-1 155	-2
Uit consolidatie genomen	-733	-
Omrekeningswinsten en -verliezen	353	3 024
Per 31 december	130 379	111 615

Overige vorderingen hadden voornamelijk betrekking op winstbelastingen (€ 43,3 miljoen (2018: € 49,5 miljoen)), BTW en overige belastingen (€ 53,0 miljoen (2018: € 65,0 miljoen)), sociale leningen aan personeel (€ 4,3 miljoen (2018: € 4,4 miljoen)) en dividenden van joint ventures (€ 1,6 miljoen (2018: € 0,3 miljoen)). Zie ook toelichting 6.21. 'Belastingposities'. Waardeverminderingen van overige vorderingen zijn opgenomen in toelichting 5.5. 'Overige financiële opbrengsten en lasten'.

6.10. Geldmiddelen & kasequivalenten en geldbeleggingen

Nettoboekwaarde in duizend €	2018	2019
Geldmiddelen en kasequivalenten	398 273	566 176
Geldbeleggingen	50 036	50 039

Voor de wijzigingen in geldmiddelen en kasequivalenten: zie het geconsolideerd kasstroomoverzicht en toelichting 7.1. 'Toelichtingen bij het kasstroomoverzicht'. Kasequivalenten en geldbeleggingen omvatten op de balansdatum geen marktgenoteerde schuldinstrumenten of eigenvermogensinstrumenten.

6.11. Overige vlottende activa

Nettoboekwaarde in duizend €	2018	2019
Financiële vorderingen en kaswaarborgen	20 186	8 779
Betaalde voorschotten	20 067	15 820
Derivaten (zie toelichting 7.2.)	8 045	4 623
Overlopende rekeningen (actief)	10 132	11 289
Per 31 december	58 430	40 510

De financiële vorderingen en kaswaarborgen hadden voornamelijk betrekking op vorderingen uit de verkoop van het meerderheidsbelang in de rubberversterkingsfabriek Sumaré (Brazilië) in 2017 (€ 4,6 miljoen, hetzelfde bedrag als in 2018) en diverse kaswaarborgen (€ 2,5 miljoen (2018: € 3,1 miljoen)). In 2018 omvatten ze ook de verkoop van de droogstelsysteem-activiteiten (€ 0,8 miljoen) en een vordering op OVAM (€ 10,2 miljoen) met betrekking tot een milieuvoorziening in België.

6.12. Activa geclassificeerd als aangehouden voor verkoop en verplichtingen verbonden met deze activa

Nettoboekwaarde in duizend €	2018	2019
Per 1 januari	8 093	546
Toenames en afnames (-)	-7 524	-86
Omrekeningswinsten en -verliezen	-23	6
Per 31 december	546	466

in duizend €	2018	2019
Materiële vaste activa	460	466
Handelsvorderingen	5	-
Betaalde voorschotten	66	-
Overige vlottende activa	15	-
Totaal activa geclassificeerd als aangehouden voor verkoop	546	466
Handelsschulden	45	-
Overige verplichtingen op ten hoogste een jaar	40	-
Totaal verplichtingen verbonden met activa geclassificeerd als aangehouden voor verkoop	85	-

De activa geclassificeerd als aangehouden voor verkoop had betrekking op eigendom verkregen als betaling door klanten in Ecuador and Peru (€ 0,5 miljoen (2018: € 0,5 miljoen)).

6.13. Gewone aandelen, eigen aandelen en in eigenvermogensinstrumenten afgewikkelde, op aandelen gebaseerde betalingen

Geplaatst kapitaal in duizend €		2018		2019	
		Nominale waarde	Aantal aandelen	Nominale waarde	Aantal aandelen
1	Per 1 januari	177 690	60 373 841	177 793	60 408 441
Bewegingen van het jaar					
	<i>Uitgifte van nieuwe aandelen</i>	103	34 600	-	-
	Per 31 december	177 793	60 408 441	177 793	60 408 441
2	Structuur				
2.1	Soorten gewone aandelen				
	<i>Gewone aandelen zonder nominale waarde</i>	177 793	60 408 441	177 793	60 408 441
2.2	Aandelen op naam		21 857 284		21 834 895
	Gedematerialiseerde aandelen		38 551 157		38 573 546
Toegestaan niet-geplaatst kapitaal		176 000		176 000	

Er werden geen inschrijvingsrechten uitgeoefend in 2019 in het kader van het SOP 2005-2009-aandelenoptieplan, met als resultaat dat er geen nieuwe aandelen van de Onderneming werden uitgegeven.

Op 31 december 2018 bezat de onderneming 3 902 032 eigen aandelen. Van deze 3 902 032 eigen aandelen werden 13 787 aandelen aangeleverd aan de Voorzitter van de Raad van Bestuur als onderdeel van zijn vaste remuneratie en werden 13 670 aandelen aangeleverd aan de leden van het Bekaert Group Executive (BGE) in de context van het *Company share-matching* plan. Daarnaast werden 1 500 aandelenopties uitgeoefend in het kader van het Stock Option Plan 2015-2017 en werden daarvoor 1 500 eigen aandelen gebruikt. De onderneming kocht gedurende 2019 geen aandelen in en er werden geen eigen aandelen vernietigd. Als gevolg bezat Bekaert in totaal 3 873 075 eigen aandelen op 31 december 2019.

Aandelenoptieplannen ('SOP')

In onderstaande tabellen zijn de details van de aandelenoptieplannen weergegeven die hetzij op de balansdatum, hetzij op de vorige balansdatum nog een uitstaand saldo vertoonden:

Overzicht aandelenoptieplan SOP2

Datum van aanbod	Datum van toekenning	Uitoefenprijs (in €)	Aantal opties				Eerste uitoefenperiode	Laatste uitoefenperiode
			Toegekend	Uitge oefend	Verbeurd verklaard	Uitstaand		
21.12.2006	19.02.2007	30,175	37 500	27 500	-	10 000	22.05 - 30.06.2010	15.11 - 15.12.2021
20.12.2007	18.02.2008	28,335	30 630	11 310	-	19 320	22.05 - 30.06.2011	15.11 - 15.12.2022
18.12.2008	16.02.2009	16,660	64 500	64 500	-	-	22.05 - 30.06.2012	15.11 - 15.12.2018
17.12.2009	15.02.2010	33,990	49 500	5 000	44 500	-	22.05 - 30.06.2013	15.11 - 15.12.2019
			182 130	108 310	44 500	29 320		

Overzicht aandelenoptieplan SOP 2005-2009

Datum van aanbod	Datum van toekenning	Datum van uitgifte van warrants	Uitoefenprijs (in €)	Aantal inschrijvingsrechten				Eerste uitoefenperiode	Laatste uitoefenperiode
				Toegekend	Uitge oefend	Verbeurd verklaard	Uitstaand		
22.12.2005	20.02.2006	22.03.2006	23,795	190 698	184 283	15	6 400	22.05 - 30.06.2009	15.11 - 15.12.2020
21.12.2006	19.02.2007	22.03.2007	30,175	153 810	144 240	600	8 970	22.05 - 30.06.2010	15.11 - 15.12.2021
20.12.2007	18.02.2008	22.04.2008	28,335	215 100	147 550	12 700	54 850	22.05 - 30.06.2011	15.11 - 15.12.2022
18.12.2008	16.02.2009	20.10.2009	16,660	288 150	268 650	19 500	-	22.05 - 30.06.2012	15.11 - 15.12.2018
17.12.2009	15.02.2010	08.09.2010	33,990	225 450	69 600	155 850	-	22.05 - 30.06.2013	15.11 - 15.12.2019
				1 073 208	814 323	188 665	70 220		

Overzicht aandelenoptieplan SOP 2010-2014

Datum van aanbod	Datum van toekenning	Uitoefenprijs (in €)	Aantal opties				Eerste uitoefenperiode	Laatste uitoefenperiode	
			Toegekend	Uitge oefend	Verbeurd verklaard	Uitstaand			
16.12.2010	14.02.2011	77,000	360 925	-	65 200	295 725	28.02 - 13.04.2014	Medio nov. - 15.12.2020	
22.12.2011	20.02.2012	25,140	287 800	231 100	2 600	54 100	27.02. - 12.04.2015	Medio nov. - 21.12.2021	
20.12.2012	18.02.2013	19,200	267 200	215 342	2 700	49 158	Eind feb. - 10.04.2016	Medio nov. - 19.12.2022	
29.03.2013	28.05.2013	21,450	260 000	126 000	-	134 000	Eind feb. - 09.04.2017	Eind feb. - 28.03.2023	
19.12.2013	17.02.2014	25,380	373 450	188 250	2 400	182 800	Eind feb. - 09.04.2017	Medio nov. - 18.12.2023	
18.12.2014	16.02.2015	26,055	349 810	22 000	18 510	309 300	Eind feb. - 08.04.2018	Medio nov. - 17.12.2024	
				1 899 185	782 692	91 410	1 025 083		

Overzicht aandelenoptieplan SOP 2015-2017

Datum van aanbod	Datum van toekenning	Uitoefenprijs (in €)	Aantal opties				Eerste uitoefenperiode	Laatste uitoefenperiode	
			Toegekend	Uitge oefend	Verbeurd verklaard	Uitstaand			
17.12.2015	15.02.2016	26,375	227 250	1 500	4 500	221 250	Eind febr. - 07.04.2019	Medio nov. - 16.12.2025	
15.12.2016	13.02.2017	39,426	273 325	-	4 875	268 450	Eind febr. - 12.04.2020	Medio nov. - 14.12.2026	
21.12.2017	20.02.2018	34,600	225 475	-	3 500	221 975	Eind febr. - 11.04.2021	Medio nov. - 20.12.2027	
				726 050	1 500	12 875	711 675		

	2018		2019	
	Aantal opties	Gewogen gemiddelde uitoefenprijs (in €)	Aantal opties	Gewogen gemiddelde uitoefenprijs (in €)
Aandelenoptieplan SOP2				
Uitstaand op 1 januari	87 820	29,549	73 820	31,993
Verbeurd verklaard gedurende het jaar	-	-	-44 500	33,990
Uitge oefend gedurende het jaar	-14 000	16,660	-	-
Uitstaand op 31 december	73 820	31,993	29 320	28,963

	2018		2019	
	Aantal inschrijvingsrechten	Gewogen gemiddelde uitoefenprijs (in €)	Aantal inschrijvingsrechten	Gewogen gemiddelde uitoefenprijs (in €)
Aandelenoptieplan SOP 2005-2009				
Uitstaand op 1 januari	208 170	29,142	173 570	31,630
Verbeurd verklaard gedurende het jaar	-	-	-103 350	33,990
Uitge oefend gedurende het jaar	-34 600	16,660	-	-
Uitstaand op 31 december	173 570	31,630	70 220	28,156

	2018		2019	
	Aantal opties	Gewogen gemiddelde uitoefenprijs (in €)	Aantal opties	Gewogen gemiddelde uitoefenprijs (in €)
Aandelenoptieplan SOP 2010-2014				
Uitstaand op 1 januari	1 075 993	38,972	1 025 083	39,653
Verbeurd verklaard gedurende het jaar	-13 710	26,055	-	-
Uitge oefend gedurende het jaar	-37 200	24,969	-	-
Uitstaand op 31 december	1 025 083	39,653	1 025 083	39,653

	2018		2019	
	Aantal opties	Gewogen gemiddelde uitoefenprijs (in €)	Aantal opties	Gewogen gemiddelde uitoefenprijs (in €)
Aandelenoptieplan SOP 2015-2017				
Uitstaand op 1 januari	493 075	33,530	718 550	33,866
Toegekend gedurende het jaar	225 475	34,600	-	-
Verbeurd verklaard gedurende het jaar	-	-	-5 375	36,283
Uitge oefend gedurende het jaar	-	-	-1 500	26,375
Uitstaand op 31 december	718 550	33,866	711 675	33,863

Gewogen gemiddelde resterende contractuele looptijd

in jaren	2018	2019
SOP2	1,4	2,6
SOP 2005-2009	2,0	2,6
SOP 2010-2014	4,2	3,2
SOP 2015-2017	8,0	7,0

Aangezien er geen opties of inschrijvingsrechten werden uitgeoefend in 2019, was er geen gewogen gemiddelde aandelenkoers voor de SOP2-opties (2018: € 22,26), voor de SOP 2005-2009-inschrijvingsrechten (2018: € 25,49) en voor de SOP 2010-2014-opties (2018: € 38,22). Voor de SOP 2015-2017-opties was de gewogen gemiddelde aandelenkoers bij uitoefening € 26,38 in 2019 (2018: n/a). De uitoefenprijs van de inschrijvingsrechten en opties is gelijk aan het laagste van (i) de gemiddelde slotkoers van het aandeel van de Onderneming gedurende dertig dagen die de aanboddatum voorafgaan en (ii) de laatste slotkoers van de dag vóór de aanboddatum. Wanneer de inschrijvingsrechten onder het SOP 2005-2009-plan uitgeoefend worden, wordt het eigen vermogen verhoogd met de ontvangen opbrengsten. Volgens de voorwaarden van het SOP2-plan waren alle tot in 2004 toegekende inschrijvingsrechten of opties onmiddellijk toegezegd.

Onder de voorwaarden van het aandelenoptieplan SOP 2010-2014 werden opties tot het verwerven van bestaande aandelen van de Onderneming aangeboden aan de leden van het Bekaert Group Executive, de Senior Vice Presidents en hogere kaderleden gedurende de periode 2010-2014. De toekenningsdata van elk aanbod waren gepland in de periode 2011-2015. De uitoefenprijs van het aandelenoptieplan SOP 2010-2014 werd op dezelfde manier bepaald als van de voorgaande plannen. De toezeggingsvoorwaarden van zowel de SOP 2010-2014-toekenningen, de SOP2005-2009-toekenningen als de SOP2-toekenningen vanaf 2006 zijn zo opgesteld dat de inschrijvingsrechten of opties volledig toegezegd zullen zijn op 1 januari van het vierde jaar na de datum van het aanbod. In het kader van de Economische Herstelwet van 27 maart 2009 werd de uitoefenperiode van de SOP2-opties en de SOP 2005-2009-inschrijvingsrechten toegekend in 2006, 2007 en 2008 met vijf jaar verlengd in het voordeel van begunstigden die onderworpen waren aan de Belgische inkomstenbelastingen op het ogenblik dat de verlenging werd aangeboden.

De opties toegekend onder SOP2, SOP 2010-2014 en SOP 2015-2017 alsook de inschrijvingsrechten toegekend onder SOP 2005-2009 worden opgenomen tegen reële waarde op de toekenningsdatum in overeenstemming met IFRS 2 (zie toelichting 6.14. 'Overgedragen resultaten en overige Groepsreserves'). De reële waarde van de opties wordt bepaald door middel van een binomiaal waarderingmodel. Voor de tranches die een kost met zich mee brachten in de huidige of voorgaande periode worden de inputs en de uitkomsten van dit waarderingmodel hieronder gedetailleerd:

Details waarderingmodel Aandelenoptieplannen 2015-2017	Toegekend in februari 2016	Toegekend in februari 2017	Toegekend in februari 2018
Inputs van het model			
Aandelenkoers op toekenningsdatum (in €)	27,25	39,39	37,40
Uitoefenprijs (in €)	26,38	39,43	34,60
Verwachte volatiliteit	39%	39%	39%
Verwacht dividendrendement	3%	3%	3%
Wachtperiode (jaren)	3,00	3,00	3,00
Contractduur (jaren)	10	10	10
Uitstroom van personeel	3%	3%	3%
Risicovrije rentevoet	0,05%	-0,18%	0,08%
Uitoefenfactor	1,40	1,40	1,40
Uitkomst van het model			
Reële waarde (in €)	7,44	10,32	10,61
Uitstaande opties	221 250	268 450	221 975

Het model houdt rekening met een vervroegde uitoefening door middel van een uitoefenfactor. Een uitoefenfactor van 1,40 staat voor de veronderstelling dat de begunstigde de opties en inschrijvingsrechten uitoefent na de wachtperiode zodra de aandelenkoers de uitoefenprijs met 40% overstijgt (gemiddeld).

In de loop van 2019 werden geen opties (2018: 225 475) toegekend onder SOP 2015-2017 (2018: reële waarde per eenheid van € 10,61). De Groep heeft een last tegenover het eigen vermogen opgenomen voor een bedrag van € 1,8 miljoen (2018: € 2,6 miljoen) voor de toegekende opties op basis van hun reële waarde en toezeggingsperiode.

Prestatieaandelenplan ('PSP')

De leden van het Bekaert Group Executive, het senior management en een beperkt aantal kaderleden van de Onderneming en van enkele van haar dochtervennootschappen ontvingen prestatieaandelen die de begunstigde het recht geven prestatieaandelen te ontvangen: (1) gedurende 2015, 2016 en 2017 volgens de voorwaarden van het *Performance Share Plan 2015-2017* en (2) in 2019 volgens de voorwaarden van het *Performance Share Plan 2018-2020*. Deze prestatieaandelen zullen uitvoerbaar zijn na een wachttijd van drie jaar op voorwaarde dat een vooraf vastgelegde prestatiedoelstelling bereikt wordt. De prestatiedoelstelling werd vastgelegd door de Raad van Bestuur, in lijn met de strategie van de Groep. Voor meer informatie verwijzen we naar het 'Remuneratieverslag' in het 'Verslag van de Raad van Bestuur'.

Overzicht prestatieaandelenplan

	Datum van toekenning	Aantal eenheden					Uitstaand	Vervaldag
		Toegekend	Geleverd	Verbeurd verklaard	Vervallen	Vervallen		
PSP 2015-2017	17.12.2015	50 850	-	1 533	49 317	-	31.12.2018	
PSP 2015-2017	29.02.2016	10 000	-	-	10 000	-	31.12.2018	
PSP 2015-2017	30.06.2016	2 500	-	-	2 500	-	31.12.2018	
PSP 2015-2017	15.12.2016	52 450	-	3 917	48 533	-	31.12.2019	
PSP 2015-2017	06.03.2017	10 000	-	-	10 000	-	31.12.2019	
PSP 2015-2017	01.09.2017	5 000	-	-	5 000	-	31.12.2019	
PSP 2015-2017	21.12.2017	55 250	-	4 300	-	50 950	31.12.2020	
PSP 2018-2020	15.02.2019	178 233	-	7 276	-	170 957	31.12.2021	
PSP 2018-2020	26.07.2019	35 663	-	-	-	35 663	31.12.2021	
		399 946	-	17 026	125 350	257 570		

De prestatieaandelen toegekend onder dit plan worden opgenomen tegen reële waarde op de toekenningsdatum in overeenstemming met IFRS 2 (zie toelichting 6.14. 'Overgedragen resultaten en overige Groepsreserves'). De reële waarde van de prestatieaandelen onder het *Performance Share Plan 2015-2017* wordt bepaald door middel van een binomiaal waardingsmodel. Voor de openstaande tranches worden inputs en uitkomsten van het waardingsmodel hieronder gedetailleerd:

Details waardingsmodel	Toegekend in					
	februari 2016	juli 2016	december 2016	maart 2017	september 2017	december 2017
Prestatieaandelenplan						
Inputs van het model						
Aandelenkoers op toekenningsdatum (in €)	32,00	38,38	39,49	46,90	40,58	34,60
Verwachte volatiliteit	39%	39%	39%	39%	39%	39%
Verwacht dividendrendement	3%	3%	3%	3%	3%	3%
Wachtperiode (jaren)	2,83	2,50	3,00	2,83	2,25	3,00
Uitstroom van personeel	3%	3%	3%	0%	3%	3%
Risicovrije rentevoet	-0,41%	-0,56%	-0,53%	-0,53%	-0,55%	-0,46%
Uitkomst van het model						
Reële waarde (in €)	46,89	50,30	52,15	46,90	54,34	40,19
Uitstaande prestatieaandelen	-	-	-	-	-	50 950

Onder PSP 2015-2017 heeft de Groep een last tegenover het eigen vermogen opgenomen voor een bedrag van € 1,9 miljoen (2018: € 3,0 miljoen) voor de toegekende prestatieaandelen op basis van hun reële waarde en toezeggingsperiode.

In 2019 werd (1) op 15 februari een aanbod van 178 233 prestatieaandelen en (2) op 26 juli een aanbod van 35 663 prestatieaandelen gedaan in het kader van het *Performance Share Plan 2018-2020*. De reële waarde van de prestatieaandelen is gelijk aan de aandelenkoers op toekenningsdatum (15 februari 2019: € 23,76 en 26 juli 2019: € 23,94), aangezien de prestatiedoelstelling niet-marktprijsgerelateerde voorwaarden zijn (Onderliggende EBITDA en operationale kasstroom). Het aanbod in 2019 vertegenwoordigde een reële waarde van € 5,1 miljoen. De Groep heeft een last tegenover het eigen vermogen opgenomen voor een bedrag van € 2,2 miljoen in 2019.

Personal Shareholding Requirement Plan ('PSR')

In maart 2016 introduceerde de Onderneming het *Personal Shareholding Requirement Plan* voor de Chief Executive Officer en de andere leden van het Bekaert Group Executive ('BGE'), op grond waarvan ze een persoonlijk belang in aandelen van de Onderneming opbouwen en behouden en waarbij de verwerving van het aantal aandelen van de Onderneming wordt ondersteund door een zogenaamd *matching*-mechanisme door de Onderneming. Het *matching*-mechanisme van de Onderneming bestaat erin dat de Onderneming de investering van het BGE-lid in aandelen van de Onderneming in jaar x zal evenaren door een gelijk aantal aandelen van de Onderneming als verworven door het BGE-lid toe te kennen op het einde van jaar x+2. Deze PSR eenheden zullen uitvoerbaar zijn na een wachtperiode van drie jaar, afhankelijk van een *service*conditie die onderhevig is aan slechte of goede vertrekstandigheden. Voor meer informatie verwijzen we naar het 'Remuneratieverslag' in het 'Verslag van de Raad van Bestuur'.

Overzicht Personal Shareholding Requirement Plan

	Datum van toekenning	Aantal eenheden				Uitstaand	Vervaldag
		Toegekend	Geleverd	Verbeurd verklaard			
PSR 2016	31.03.2016	18 324	17 796	528	-	31.12.2018	
PSR 2016	30.06.2016	2 003	2 003	-	-	31.12.2018	
PSR 2016	31.03.2017	14 668	13 428	1 240	-	31.12.2019	
PSR 2016	01.09.2017	2 523	2 523	-	-	31.12.2019	
PSR 2016	14.05.2018	15 251	530	1 060	13 661	31.12.2020	
		52 769	36 280	2 828	13 661		

De *matching shares* toe te kennen onder het *Personal Shareholding Requirement Plan 2016* worden opgenomen tegen reële waarde op de toekenningsdatum in overeenstemming met IFRS 2 (zie toelichting 6.14. 'Overgedragen resultaten en overige Groepsreserves'). De reële waarde van de *matching shares* wordt bepaald door middel van een binominaal waarderingmodel. Voor de openstaande tranches worden inputs en uitkomsten van het waarderingmodel hieronder gedetailleerd:

Details waarderingmodel

Personal Shareholding Requirement (PSR) plan

	Bij te passen december 2018		Bij te passen december 2019		Bij te passen december 2020
	Startdatum maart 2016	Startdatum juni 2016	Startdatum maart 2017	Startdatum september 2017	Startdatum mei 2018
Inputs van het model					
Aandelenkoers op startdatum (in €)	35,71	38,97	45,87	40,04	34,00
Verwachte volatiliteit	39%	39%	39%	39%	39%
Verwacht dividendrendement	3%	3%	3%	3%	3%
Wachtperiode (jaren)	2,75	2,50	2,75	2,33	2,60
Uitstroom van personeel	4%	4%	4%	4%	4%
Risicovrije rentevoet	-0,40%	-0,01%	-0,51%	-0,54%	-0,39%
Uitkomst van het model					
Reële waarde (in €)	29,27	32,16	37,60	33,20	27,95
Uitstaande PSR-eenheden	-	-	-	-	13 661

De toe te kennen *matching shares* vertegenwoordigen een reële waarde van € 0,4 miljoen (2018: € 0,9 miljoen). De Groep heeft een last tegenover het eigen vermogen opgenomen voor een bedrag van € 0,4 miljoen (2018: € 0,6 miljoen) voor de aan te bieden *matching shares* op basis van hun reële waarde en toezeggingsperiode.

6.14. Overgedragen resultaten en overige Groepsreserves

Nettoboekwaarde in duizend €	2018	2019
<i>Herwaarderingsreserve voor deelnemingen aangemerkt als tegen reële waarde via eigen vermogen</i>	-14 489	-12 117
<i>Herwaarderingsreserve voor toegezegdpensioenregelingen</i>	-68 267	-67 017
<i>Put-optiereserve voor minderheidsbelangen</i>	-8 200	-
<i>Andere herwaarderingsreserve</i>	-6	-6
<i>Uitgestelde belastingen opgenomen in het eigen vermogen via OCI</i>	26 694	28 104
Overige reserves	-64 268	-51 036
Gecumuleerde omrekeningsverschillen	-130 102	-113 964
Totaal overige Groepsreserves	-194 370	-165 000
Eigen aandelen	-108 843	-107 463
Overgedragen resultaten	1 484 600	1 492 028

In de volgende secties van deze toelichting worden de bewegingen in de Groepsreserves en de overgedragen resultaten getoond en becommentarieerd.

Afdekkingsreserve in duizend €	2018	2019
Per 1 januari	-296	-
Overboekingen naar de winst-en-verliesrekening	296	-
Per 31 december	-	-

Wijzigingen in reële waarde van afdekkingsinstrumenten die worden aangemerkt als effectieve kasstroomafdekkingen worden rechtstreeks in het eigen vermogen opgenomen. In overeenstemming met de IFRS-voorschriften voor hedge accounting met betrekking tot kasstroomafdekkingen worden de wisselresultaten als gevolg van de omrekening van de afgedekte posities tegen slotkoers gecompenseerd door de betrokken bedragen over te boeken naar de winst-en-verliesrekening. Alle kasstroomafdekkingen liepen af in 2018.

Herwaarderingsreserve voor deelnemingen aangemerkt als tegen reële waarde via eigen vermogen in duizend €	2018	2019
Per 1 januari (zoals voorheen gepubliceerd)	1 057	-14 489
Herwerkingen	-10 240	-
Per 1 januari (herwerkt)	-9 183	-14 489
Wijzigingen in reële waarde	-5 306	2 372
Per 31 december	-14 489	-12 117
Waarvan		
<i>Deelneming in Xinyu Xinsteel Metal Products Co. Ltd</i>	-3 980	-2 112
<i>Deelneming in Shougang Concord Century Holdings Ltd</i>	-10 601	-10 097
<i>Overige deelnemingen</i>	92	92

De herwaardering van de deelneming in Shougang Concord Century Holdings Ltd is gebaseerd op de slotkoers van het aandeel op de beurs van Hongkong. De herwerking is een gevolg van de toepassing van IFRS 9 (vervangt IAS 39) (zie toelichting 2.8. 'Herwerkings- en herclassificatie-effecten' van het Jaarverslag 2018). De reële waarde van de investering in Xinyu Xinsteel Metal Products Co Ltd wordt bepaald op basis van een verdisconteringsmethode van toekomstige opbrengsten zoals getoond in het meest recent strategisch plan 2020-2024. Zie ook toelichting 6.6. 'Overige vaste activa'.

Herwaarderingsreserve voor toegezegdpensioenregelingen

in duizend €	2018	2019
Per 1 januari	-70 683	-68 267
Herwaarderings van de periode	-3 410	1 261
Inflatie-effecten	-578	-
Wijzigingen in Groepsstructuur	6 404	-11
Per 31 december	-68 267	-67 017

De herwaarderingsresultaten resulteren uit het gebruik van gewijzigde actuariële veronderstellingen bij de bepaling van de toegezegd-pensioenverplichtingen, uit verschillen tegenover de werkelijke rendementen van fondsbeleggingen op de balansdatum en uit wijzigingen in niet-opgenomen activa omwille van het *asset ceiling*-principe (zie toelichting 6.16. 'Voorzieningen voor personeelsbetalingen').

Put-optiereserve voor minderheidsbelangen

De 'Put-optiereserve voor minderheidsbelangen' bestaat vrijwel uitsluitend uit een verplichting van € 8,2 miljoen die initieel opgezet werd tegen reële waarde via eigen vermogen. Deze verplichting vertegenwoordigt de *put*-optie die aan Maccaferri verleend werd op haar resterende minderheidsbelangen in Bekaert Maccaferri Underground Solutions BVBA. Alle latere reëlewaardewijzigingen met betrekking tot deze financiële verplichting worden in overeenstemming met IFRS opgenomen via de winst-en-verliesrekening. Op 31 oktober 2019 verwerfde Bekaert de 50% aandelen die Maccaferri had in Bekaert Maccaferri Underground Solutions BVBA. Hierdoor verviel de *put*-optiereserve.

Uitgestelde belastingen opgenomen in het eigen vermogen

in duizend €	2018	2019
Per 1 januari	30 307	26 694
Uitgestelde belastingen met betrekking tot andere elementen van het resultaat	-2 824	1 407
Inflatie-effecten	197	-
Wijzigingen in Groepsstructuur	-986	3
Per 31 december	26 694	28 104

Uitgestelde belastingen met betrekking tot andere elementen van het resultaat ('OCI' = *Other Comprehensive Income*) worden eveneens opgenomen via OCI (zie toelichting 6.7. 'Uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen').

Eigen aandelen

in duizend €	2018	2019
Per 1 januari	-103 037	-108 843
Ingekochte aandelen	-12 961	-
Verkochte aandelen	7 155	1 380
Per 31 december	-108 843	-107 463

Er waren voldoende eigen aandelen zowel om verwatering tegen te gaan als om het kasstroomrisico van op aandelen gebaseerde betalingsregelingen af te dekken. Er werden geen bijkomende aandelen ingekocht in 2019 (2018: 352 000 aandelen). 28 957 eigen aandelen verkocht werden aan de begunstigden van de op aandelen gebaseerde betalingsregelingen van de Groep (2018: 86 248 aandelen). Eigen aandelen worden verwerkt volgens het FIFO-principe (first-in, first-out). Winsten en verliezen op verkopen van eigen aandelen worden rechtstreeks opgenomen in overgedragen resultaten (zie bewegingen in overgedragen resultaten hierna). Zie ook toelichting 6.13. 'Gewone aandelen, eigen aandelen en in eigenvermogensinstrumenten afgewikkelde, op aandelen gebaseerde betalingen'.

Gecumuleerde omrekeningsverschillen

in duizend €	2018	2019
Per 1 januari	-105 723	-130 102
Omrekeningsverschillen op goedgekeurde dividenden	-7 158	-1 601
Overboekingen naar de winst-en-verliesrekening in verband met afgestoten entiteiten of gefaseerde overnames	599	-
Wijzigingen in Groepsstructuur	6 670	-
Bewegingen ontstaan uit wisselkoersfluctuaties	-24 490	17 739
Per 31 december	-130 102	-113 964
Waarvan gerelateerd aan entiteiten met volgende functionele valuta's		
<i>Chinese renminbi</i>	96 904	100 394
<i>US dollar</i>	29 659	29 945
<i>Braziliaanse real</i>	-166 524	-169 744
<i>Chileense peso</i>	-12 345	-17 347
<i>Venezolaanse bolivar soberano</i> ¹	-59 691	-59 691
<i>Indische roepie</i>	-6 535	-6 756
<i>Tsjechische kroon</i>	9 272	9 738
<i>Britse pond</i>	-10 986	3 200
<i>Russische roebel</i>	-5 140	-2 742
<i>Andere valuta's</i>	-4 716	-961

¹ Ten gevolge van de wijziging qua functionele munteenheid naar de US dollar op 1 januari 2019, is het bedrag bevroren.

De schommelingen in omrekeningsverschillen weerspiegelden zowel de wisselkoersevolutie als het relatief belang van de netto-activa opgenomen in de vermelde valuta's.

Overgedragen resultaten

in duizend €	Toelichting	2018	2019
Per 1 januari (zoals voorheen gepubliceerd)		1 529 268	1 484 600
Herwerkingen	2.8.	7 655	-4 365
Per 1 januari (herwerkt)		1 536 923	1 480 235
Toegekende eigenvermogensinstrumenten	6.12.	6 599	4 390
Resultaat van de periode toerekenbaar aan aandeelhouders van Bekaert		39 768	41 329
Dividenden		-62 153	-39 557
Inflatie-effecten		2 827	-
Eigenaandelentransacties	6.12.	-5 475	-1 341
Wijzigingen in Groepsstructuur		-33 889	6 973
Per 31 december		1 484 600	1 492 028

In 2018 waren inflatie-effecten het gevolg van het gebruik van inflatieboekhouding in Venezuela, zoals door IFRS vereist in een hyper-inflatoire economie. Eigenaandelentransacties (€ -1,3 miljoen tegenover € -5,5 miljoen in 2018) vertegenwoordigen het verschil tussen de opbrengsten en de FIFO-boekwaarde van de verkochte aandelen. Wijzigingen in Groepsstructuur in 2019 hadden voornamelijk betrekking op de verwerving van minderheidsbelangen in Bekaert Maccaferri Underground Solutions BVBA (€ +7,0 miljoen), terwijl deze in 2018 (€ -33,9 miljoen) voornamelijk betrekking hadden op verwervingen van de minderheidsbelangen in BBRG.

6.15. Minderheidsbelangen

Nettoboekwaarde in duizend €	2018	2019
Per 1 januari	95 381	119 071
Wijzigingen in Groepsstructuur	66 715	-13 504
Aandeel in het perioderesultaat	-36 980	6 871
Aandeel in andere elementen van het resultaat behalve CTA	1 766	-1 667
Uitgekeerde dividenden	-2 881	-13 247
Toegekende eigenvermogensinstrumenten	93	-
Kapitaalverhogingen	71	652
Omrekeningswinsten en -verliezen (-)	-5 094	-1 746
Per 31 december	119 071	96 430

De wijzigingen in Groepsstructuur in 2019 hadden quasi uitsluitend betrekking op de verwerving van de minderheidsbelangen in Bekaert Maccaferri Underground Solutions BVBA, met een boekwaarde van € +13,6 miljoen op datum van de transactie. De wijzigingen in 2018 hadden quasi uitsluitend betrekking op de verwerving van vrijwel alle minderheidsbelangen in Bridon Bekaert Ropes Group ('BBRG').

Het merendeel van de entiteiten waarin minderheidsbelangen aangehouden worden kende een beter resultaat dan in het voorbije jaar. De grootste wijziging in het perioderesultaat toerekenbaar aan minderheidsbelangen van derden was echter te wijten aan het feit dat BBRG niet langer meer onder de minderheidsbelangen valt in 2019.

In overeenstemming met IFRS 12 'Informatieverschaffing over belangen in andere entiteiten' wordt volgende informatie verschaft met betrekking tot dochterondernemingen waarin derden minderheidsbelangen aanhouden die van materieel belang zijn voor de Groep. De bedoeling van IFRS 12 is om van een entiteit bijkomende toelichting te vereisen die de lezers van haar jaarrekening toelaten volgende elementen te evalueren: (a) de aard van haar belangen in andere entiteiten en de daaraan verbonden risico's en de effecten van deze belangen op haar financiële positie, winstgevendheid en kasstromen. Bekaert heeft vele partnerschappen over de hele wereld, waarvan de meeste individuele entiteiten niet zouden voldoen aan redelijke materialiteitscriteria. Daarom heeft de Groep twee groepen van entiteiten met minderheidsbelangen geïdentificeerd die onderling verbonden zijn door de aard van hun activiteiten en aandeelhouderstructuur: (1) de Wire-entiteiten in Chili en Peru, waar de minderheidsbelangen hoofdzakelijk in handen zijn van de Chileense partners, en (2) de Wire-entiteiten in de Andina regio, waarin de minderheidsbelangen hoofdzakelijk in handen zijn van de Ecuadoriaanse familie Kohn en van ArcelorMittal. Bij de groepering van de informatie werden enkel de intragroepseffecten binnen elke groep van entiteiten geëlimineerd, terwijl alle andere entiteiten van de Groep als derden werden behandeld. Door de verwerving van de 40% resterende minderheidsbelangen in BBRG in oktober 2018, is er geen minderheidsbelang meer en werd de informatie over BBRG niet meer weerhouden in dit jaarverslag.

Entiteiten opgenomen in de toelichting m.b.t. materiële minderheidsbelangen	Land	Aandeel van minderheidsbelangen op jaareinde	
		2018	2019
BBRG-entiteiten			
Inversiones BBRG Lima SA	Peru	3,9%	3,9%
Procables SA	Peru	3,9%	3,9%
Wire-entiteiten Chili en Peru			
Acma SA	Chili	48,0%	48,0%
Acmanet SA	Chili	48,0%	48,0%
Industrias Acmanet Ltda	Chili	48,0%	48,0%
Industrias Chilenas de Alambre - Inchalam SA	Chili	48,0%	48,0%
Inversiones Impala Perú SA Cerrada	Peru	48,0%	-
Procercos SA	Chili	48,0%	48,0%
Prodalama SA	Chili	48,0%	48,0%
Prodicom Selva SAC	Peru	62,5%	62,5%
Prodimin SAC	Peru	-	62,5%
Prodac Contrata SAC	Peru	62,5%	62,5%
Productos de Acero Cassadó SA	Peru	62,5%	62,5%
Wire-entiteiten Andina regio			
Bekaert Ideal SL	Spanje	20,0%	20,0%
Bekaert Costa Rica SA	Costa Rica	41,6%	41,6%
BIA Alambres Costa Rica SA	Costa Rica	41,6%	41,6%
Ideal Alambrec SA	Ecuador	41,6%	41,6%
InverVicson SA	Venezuela	20,0%	20,0%
Productora de Alambres Colombianos Proalco SAS	Colombia	20,0%	20,0%
Vicson SA	Venezuela	20,0%	20,0%

De hoofdactiviteit van de voornaamste entiteiten in bovenstaande lijst is de productie en verkoop van draad en andere draadproducten, in hoofdzaak voor de lokale markt. De volgende entiteiten zijn in wezen holdings die deelnemingen aanhouden in één of meer van de overige entiteiten in de vorige lijst; Industrias Acmanet Ltda, Procercos SA, Inversiones Impala Perú SA Cerrada en Bekaert Ideal SL. De volgende tabel toont het relatief belang van de entiteitsgroepen met materiële minderheidsbelangen in termen van resultaten en eigen vermogen toerekenbaar aan minderheidsbelangen.

Materiële en overige minderheidsbelangen in duizend €	Perioderesultaat toerekenbaar aan minderheidsbelangen		Eigen vermogen toerekenbaar aan minderheidsbelangen	
	2018	2019	2018	2019
BBRG-entiteiten ¹	-39 058	-	270	-
Wire-entiteiten Chili en Peru	6 006	5 248	75 481	71 643
Wire-entiteiten Andina regio	-1 577	1 489	16 356	12 017
Consolidatieaanpassingen op materiële minderheidsbelangen	1 895	659	-28 552	-28 031
Bijdrage van de materiële minderheidsbelangen tot de geconsolideerde minderheidsbelangen	-32 734	7 396	63 555	55 630
Overige minderheidsbelangen	-4 246	-525	55 516	40 800
Totaal minderheidsbelangen	-36 980	6 871	119 071	96 430

¹ Het immateriële bedrag van minderheidsbelangen met betrekking tot enkele BBRG-entiteiten is vanaf 2019 opgenomen in 'Overige minderheidsbelangen'.

De substantiële consolidatieaanpassingen op het eigen vermogen toerekenbaar aan materiële minderheidsbelangen houden in hoge mate verband met de Wire-entiteiten in Chili en Peru.

De onderstaande tabellen geven een beknopt overzicht van de financiële staten voor deze entiteitgroepen.

Wire-entiteiten Chili en Peru in duizend €	2018	2019
Vlottende activa	238 595	206 915
Vaste activa	139 880	134 516
Verplichtingen op ten hoogste een jaar	197 941	133 503
Verplichtingen op meer dan een jaar	37 067	72 797
Eigen vermogen toerekenbaar aan aandeelhouders van Bekaert	67 986	63 488
Eigen vermogen toerekenbaar aan minderheidsbelangen	75 481	71 643

Wire-entiteiten Chili en Peru in duizend €	2018	2019
Omzet	498 007	495 350
Kosten	-485 760	-483 891
Perioderesultaat	12 246	11 459
Perioderesultaat toerekenbaar aan aandeelhouders van Bekaert	6 241	6 211
Perioderesultaat toerekenbaar aan minderheidsbelangen	6 006	5 248
Andere elementen van het resultaat	-5 623	-5 946
Andere elementen van het resultaat toerekenbaar aan aandeelhouders van Bekaert	-3 242	-3 338
Andere elementen van het resultaat toerekenbaar aan minderheidsbelangen	-2 381	-2 608
Volledig perioderesultaat	6 623	5 513
Volledig perioderesultaat toerekenbaar aan aandeelhouders van Bekaert	2 999	2 873
Volledig perioderesultaat toerekenbaar aan minderheidsbelangen	3 625	2 640
Uitbetaalde dividenden aan minderheidsbelangen	-	-6 720
Nettokasinstroom (-uitstroom) uit bedrijfsactiviteiten	13 377	56 707
Nettokasinstroom (-uitstroom) uit investeringsactiviteiten	-13 379	-8 956
Nettokasinstroom (-uitstroom) uit financieringsactiviteiten	7 841	-40 962
Nettokasinstroom (-uitstroom)	7 839	6 788

De veranderingen in de samenstelling van de balans zijn vooral het gevolg van scherpe controle op het werkkapitaal: de handelsvorderingen waren lager alsook de voorraden, gedeeltelijk gecompenseerd door lagere handelsschulden. Bovendien werd de verhouding tussen verplichtingen op meer dan een jaar en op ten hoogste een jaar hersteld door de terugbetaling van lange termijn rentedragende schulden.

De entiteiten hielden in 2019 hetzelfde niveau van winstgevendheid aan zoals het jaar voordien.

De nettokasstroom uit bedrijfsactiviteiten was aanzienlijk hoger door de daling in het operationeel werkkapitaal. Door het lager bedrag aan investeringen werd de kasstroomgeneratie nog versterkt. De evolutie in de nettokasstroom uit financieringsactiviteiten was het gevolg van betaalde brutodividenden in 2019, samen met de herfinanciering van vervallen schulden.

Wire-entiteiten Andina regio in duizend €	2017	2018
Vlottende activa	102 723	78 647
Vaste activa	46 172	46 229
Verplichtingen op ten hoogste een jaar	93 608	82 759
Verplichtingen op meer dan een jaar	15 769	9 014
Eigen vermogen toerekenbaar aan de Groep	23 162	21 086
Eigen vermogen toerekenbaar aan minderheidsbelangen	16 356	12 017

Wire-entiteiten Andina regio in duizend €	2017	2018
Omzet	203 928	182 162
Kosten	-208 517	-177 069
Perioderesultaat	-4 589	5 093
Perioderesultaat toerekenbaar aan aandeelhouders van Bekaert	-3 012	3 604
Perioderesultaat toerekenbaar aan minderheidsbelangen	-1 577	1 489
Andere elementen van het resultaat	2 398	-1 220
Andere elementen van het resultaat toerekenbaar aan aandeelhouders van Bekaert	1 381	-560
Andere elementen van het resultaat toerekenbaar aan minderheidsbelangen	1 016	-660
Volledig perioderesultaat	-2 191	3 873
Volledig perioderesultaat toerekenbaar aan aandeelhouders van Bekaert	-1 631	3 044
Volledig perioderesultaat toerekenbaar aan minderheidsbelangen	-561	829
Uitbetaalde dividenden aan minderheidsbelangen	-606	-5 691
Nettokasinstroom (-uitstroom) uit bedrijfsactiviteiten	-4 957	16 288
Nettokasinstroom (-uitstroom) uit investeringsactiviteiten	800	-1 801
Nettokasinstroom (-uitstroom) uit financieringsactiviteiten	11 131	-20 161
Nettokasinstroom (-uitstroom)	6 974	-5 674

Een nauwgezette opvolging van het operationeel werkkapitaal gedurende het jaar resulteerde in een lager bedrag aan uitstaande handelsvorderingen en een lager niveau aan voorraden, gedeeltelijk gecompenseerd door een lager bedrag aan handelsschulden. De verplichtingen op meer dan een jaar waren lager door het afsluiten van enkele personeelsbeloningen regelingen in Ecuador.

Ten gevolge van de sluiting van de Dramix fabriek in Coast Rica (2018) was de omzet in 2019 lager. Het bedrijfsresultaat in 2019 verbeterde in belangrijke mate doordat in 2018 de eenmalige sluitingskosten van de Dramix fabriek in Costa Rica werden geboekt en er geen operationele verliezen meer werden opgelopen in 2019.

Ondanks een recente versoepeling van de regels, blijft Vicson SA (Venezuela) gebonden aan beperkingen op de repatriatie van geldmiddelen vanwege de regulering van het deviezenverkeer in Venezuela. Geldmiddelen & kasequivalenten en geldbeleggingen bedroegen € 1,3 miljoen op 31 december 2019 (tegenover € 2,0 miljoen op 31 december 2018). Zie ook Toelichting 6.10. 'Geldmiddelen & kasequivalenten en geldbeleggingen'.

6.16. Voorzieningen voor personeelsbeloningen

Per 31 december 2019 bedroegen de totale nettovoorzieningen voor personeelsbeloningen € 261,7 miljoen (€ 248,5 miljoen per jaareinde 2018), met volgende samenstelling:

in duizend €	2018	2019
Voorzieningen voor		
<i>Toegezegdpensioenregelingen</i>	136 080	120 248
<i>Andere langetermijnpersoneelsbeloningen</i>	4 535	4 437
<i>In geldmiddelen afgewikkelde, op aandelen gebaseerde betalingen</i>	877	1 662
<i>Kortetermijnpersoneelsbeloningen</i>	112 112	125 051
<i>Ontslagvergoedingen</i>	6 374	20 794
Totaal voorzieningen in de balans	259 977	272 193
waarvan		
<i>Voorzieningen op meer dan een jaar</i>	141 550	123 409
<i>Voorzieningen op ten hoogste een jaar</i>	118 427	148 784
Activa voor		
<i>Toegezegdpensioenregelingen</i>	-11 428	-10 470
Totaal activa in de balans	-11 428	-10 470
Totaal nettovoorzieningen	248 549	261 722

Vergoedingsregelingen na uitdiensttreding

In overeenstemming met IAS 19, 'Personeelsbeloningen' worden vergoedingsregelingen na uitdiensttreding opgedeeld in toegezegdebijdragenregelingen en toegezegdpensioenregelingen.

Toegezegdebijdragenregelingen

Bij toegezegdebijdragenregelingen betaalt Bekaert bijdragen aan publieke of private pensioenfondsen of aan verzekeringsmaatschappijen. Eenmaal de bijdragen zijn betaald, heeft de Groep geen verdere betalingsverplichtingen. Deze bijdragen worden ten laste genomen van de periode waarin de verplichting ontstaat.

De Belgische toegezegdebijdragenregelingen zijn bij wet onderworpen aan gewaarborgde minimumrendementen. De pensioenwetgeving definieert het minimum gegarandeerd rendement vanaf 1 januari 2016 als een variabel procent dat gelinkt is aan de rendementen op overheidsobligaties die in de markt worden waargenomen. Vanaf 2016 wordt het minimum gegarandeerd rendement 1,75% op zowel werkgevers- als werknemersbijdragen. De vroegere rendementen (3,25% op werkgeversbijdragen en 3,75% op werknemersbijdragen) worden verder toegepast op de gecumuleerde bijdragen van het verleden aan de groepsverzekering op 31 december 2015. Bijgevolg werden de toegezegdebijdragenregelingen geherclassificeerd als toegezegdpensioenregelingen op jaareinde, waarbij een actuariële waardering werd uitgevoerd.

In Nederland neemt Bekaert deel aan een collectieve toegezegdpensioenregeling van meerdere werkgevers die gefinancierd wordt via het Pensioenfonds Metaal & Techniek ('PMT'). Deze regeling wordt geclassificeerd als toegezegdebijdragenregeling omdat er geen informatie beschikbaar is met betrekking tot de fondsbeleggingen toerekenbaar aan Bekaert. De bijdragen met betrekking tot deze regeling bedroegen € 1,9 miljoen (2018: € 1,8 miljoen). De werkgeversbijdragen worden elke vijf jaar vastgelegd door het PMT, ze zijn gelijk voor alle deelnemende bedrijven en uitgedrukt als een percentage van het pensioengevend salaris. De totale bijdrage van Bekaert vertegenwoordigt minder dan 0,1% van de volledige PMT bijdrage. De financieringsregels specificeren dat een werkgever niet verplicht is tot het betalen van verdere bijdragen met betrekking tot eerder opgebouwde uitkeringen. De financieringsstatus van het PMT was 98,8% op 31 december 2019 (2018: 102,3%). Gedurende de vijfjarige periode van 2015 tot 2019 is er geen verplichting voor de deelnemende bedrijven tot financiering van enig tekort van het PMT (of tot het ontvangen van enig overschot). Na 2019 heeft het PMT enige flexibiliteit om de werkgeversbijdragen vast te leggen boven het vereist minimum indien het zijn financieringsstatus zou willen verbeteren.

Toegezegdebijdragenregelingen

in duizend €	2018	2019
Opgenomen kosten	15 149	16 601

Toegezegdpensioenregelingen

Meerdere ondernemingen van de Groep voorzien in toegezegdpensioenregelingen voor pensioenen en andere vergoedingen na uitdiensttreding. Dergelijke regelingen gelden meestal voor alle werknemers en zijn gebaseerd op hun bezoldiging en aantal dienstjaren.

De recentste actuariële IAS 19-waarderingen werden voor alle significante toegezegdpensioenregelingen na uitdiensttreding uitgevoerd op 31 december 2019 door onafhankelijke actuarissen. In België, de Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk bevinden zich de belangrijkste toegezegdpensioenregelingen voor de Groep. Zij vertegenwoordigden 89,2% (2018: 87,3%) van de brutoverplichtingen en 99,6% (2018: 99,5%) van de fondsbeleggingen van de Groep.

Regelingen in België

De gefinancierde pensioenregelingen in België vertegenwoordigden een brutoverplichting van € 216,3 miljoen (2018: € 198,4 miljoen) en € 202,0 miljoen activa (2018: € 176,6 miljoen). Deze omvatten de toegezegdebijdragenregelingen gefinancierd door groepsverzekeringen.

De traditionele toegezegdpensioenregelingen voorzien in de betaling van een éénmalige kapitaalsuitkering bij pensionering en in geval van overlijden of invaliditeit voorafgaand aan pensionering. Deze regelingen worden extern gefinancierd door twee instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening (IBP) in eigen beheer. Op regelmatige basis wordt een *Asset Liability Matching* ('ALM') studie uitgevoerd, waarin de gevolgen van strategische investeringsrichtlijnen worden geanalyseerd in termen van risico- en rendementsprofielen. Uit deze studie worden de investeringsprincipes en het financieringsbeleid afgeleid. Het is de bedoeling de beleggingen afdoende te diversifiëren teneinde het risico onder controle te houden. De investerings- en aansprakelijkheidsrisico's worden op kwartaalbasis opgevolgd. De financieringspolitiek heeft als doel om minstens volledig gefinancierd te zijn in termen van statutaire minimumvereisten (dit is een voorzichtige schatting van de pensioenverplichtingen).

Andere regelingen hebben in hoofdzaak betrekking op brugpensioenen (brutoverplichting € 10,4 miljoen (2018: € 11,2 miljoen)), die niet extern gefinancierd zijn. Een bedrag van € 4,4 miljoen (2018: € 4,6 miljoen) heeft betrekking op werknemers in actieve dienst die nog geen brugpensioenakkoord hebben afgesloten.

Regelingen in de Verenigde Staten

De gefinancierde pensioenregelingen in de Verenigde Staten vertegenwoordigen een brutoverplichting van € 130,9 miljoen (2018: € 116,2 miljoen) en € 99,5 miljoen activa (2018: € 81,0 miljoen). De plannen voorzien in levenslange rentebetalingen aan de deelnemers, maar werden gesloten voor nieuwe deelnemers. De activa zijn geïnvesteerd in obligaties en in aandelen. Op basis van een ALM studie werd de allocatie van de activa meer verschoven naar obligaties met langere looptijd. De financieringspolitiek is erop gericht om voldoende gefinancierd te zijn in termen van de vereisten van de *Pension Protection Act* om te vermijden dat er uitkeringsbeperkingen van kracht worden of dat de regelingen een at risk-status verwerven.

Niet-gefinancierde regelingen omvatten plannen voor medische zorgen (brutoverplichting € 4,0 miljoen (2018: € 3,9 miljoen)).

Regelingen in het Verenigd Koninkrijk

De gefinancierde pensioenregeling in het Verenigd Koninkrijk is een plan gesloten voor nieuwe deelnemers en verdere opbouw en vertegenwoordigt een brutoverplichting van € 95,4 miljoen (2018: € 79,7 miljoen) en € 105,8 miljoen activa (2017: € 91,2 miljoen). De regeling wordt beheerd door een aparte Raad van Bestuur die juridisch los staat van de onderneming. De Raad van Bestuur is samengesteld uit vertegenwoordigers van zowel werkgevers als werknemers. De bestuurders zijn wettelijk verplicht om te handelen in het belang van alle betrokken begunstigden en zijn verantwoordelijk voor het beleggingsbeleid van de activa en het dagelijkse beheer van de uitkeringen.

De pensioenverplichting bestaat enkel uit voordelen voor deelnemers met uitgestelde rechten en rentetrekken. In grote lijnen is ongeveer 80% van de verplichtingen toe te schrijven aan inactieven en 20% aan gepensioneerden (2018: 20% gepensioneerden).

Britse wetgeving vereist dat pensioenregelingen op prudente wijze worden gefinancierd. De laatste waardering ter bepaling van de financiering werd uitgevoerd door een erkende actuaris per 31 december 2016 en resulteerde in een tekort van € 6,5 miljoen. De entiteit heeft een financieringsakkoord getekend om het tekort aan te vullen, de betalingen zullen lopen van januari 2019 tot en met augustus 2021. Als onderdeel van het financieringsakkoord droeg de onderneming € 3,1 miljoen bij tot 31 december 2019 en zal doorgaan met betalingen van € 0,8 miljoen per jaar over de periode van 1 januari 2020 tot 31 augustus 2021. De bovenstaande bijdragen omvatten geen administratiekosten die los van IAS 19 worden gerapporteerd.

Volgende bedragen werden opgenomen in de balans:

in duizend €	2018	2019
België		
Contante waarde van gefinancierde verplichtingen	198 425	216 335
Reële waarde van de fondsbeleggingen	-176 557	-201 965
Deficit / surplus (-) van gefinancierde verplichtingen	21 868	14 369
Contante waarde van niet-gefinancierde verplichtingen	11 176	10 449
Totaal deficit / surplus (-) van verplichtingen	33 044	24 818
Verenigde Staten		
Contante waarde van gefinancierde verplichtingen	116 221	130 913
Reële waarde van de fondsbeleggingen	-81 043	-99 463
Deficit / surplus (-) van gefinancierde verplichtingen	35 178	31 450
Contante waarde van niet-gefinancierde verplichtingen	8 831	9 612
Totaal deficit / surplus (-) van verplichtingen	44 009	41 062
Verenigd Koninkrijk		
Contante waarde van gefinancierde verplichtingen	79 749	95 353
Reële waarde van de fondsbeleggingen	-91 167	-105 823
Deficit / surplus (-) van gefinancierde verplichtingen	-11 418	-10 470
Contante waarde van niet-gefinancierde verplichtingen	-	-
Totaal deficit / surplus (-) van verplichtingen	-11 418	-10 470
Andere		
Contante waarde van gefinancierde verplichtingen	1 346	1 377
Reële waarde van de fondsbeleggingen	-1 582	-1 570
Deficit / surplus (-) van gefinancierde verplichtingen	-236	-193
Contante waarde van niet-gefinancierde verplichtingen	59 253	54 561
Totaal deficit / surplus (-) van verplichtingen	59 017	54 368
Totaal		
Contante waarde van gefinancierde verplichtingen	395 741	443 977
Reële waarde van de fondsbeleggingen	-350 350	-408 821
Deficit / surplus (-) van gefinancierde verplichtingen	45 391	35 156
Contante waarde van niet-gefinancierde verplichtingen	79 260	74 622
Totaal deficit / surplus (-) van verplichtingen	124 651	109 778

De evolutie van de brutoverplichting, de fondsbeleggingen en de nettovoorziening en -vordering over het jaar waren als volgt:

in duizend €	Bruto- verplichting	Fonds- beleggingen	Bedragen niet opgenomen als activa ('asset ceiling')	Netto voorzieningen/ vorderingen (-)
Per 1 januari 2018	489 409	-358 013	-	131 396
Aan het dienstjaar toegerekende pensioenkosten	17 219	-	-	17 219
Pensioenkosten van verstreken diensttijd	-4 174	-	-	-4 174
Winsten (-) / verliezen uit afwikkelingen	-685	685	-	-
Rentelasten / -opbrengsten (-)	11 982	-8 393	-	3 588
Kosten / opbrengsten (-) via het resultaat	24 342	-7 709	-	16 634
<i>Componenten opgenomen in EBIT</i>				13 045
<i>Componenten opgenomen in het financieel resultaat</i>				3 588
Herwaarderingen				
<i>Rendement op fondsbeleggingen, met uitzondering van bedragen opgenomen in de rentelasten / -opbrengsten (-)</i>	-	18 467	-	18 467
<i>Winsten (-) / verliezen door wijziging in demografische assumpties</i>	-4 631	-	-	-4 631
<i>Winsten (-) / verliezen door wijziging in financiële assumpties</i>	-19 093	-	-	-19 093
<i>Winsten (-) / verliezen bij ervaringsaanpassingen</i>	6 644	-	-	6 644
Wijzigingen geboekt via het eigen vermogen	-17 080	18 467	-	1 387
Bijdragen				
Werkgeversbijdragen / uitbetaalde vergoedingen	-	-25 637	-	-25 637
Werknemersbijdragen	127	-127	-	-
Uitbetalingen van het plan				
Uitbetaalde vergoedingen	-25 712	25 712	-	-
Herclassificeringen	-549	-	-	-549
Effecten van omrekening van vreemde valuta	4 473	-3 042	-	1 431
Per 31 december 2018	475 011	-350 350	-	124 661
Per 1 januari 2019	475 011	-350 350	-	124 661
Aan het dienstjaar toegerekende pensioenkosten	16 483	-	-	16 483
Pensioenkosten van verstreken diensttijd	-3 624	-	-	-3 624
Winsten (-) / verliezen uit afwikkelingen	-3 047	574	-	-2 474
Rentelasten / -opbrengsten (-)	13 008	-9 099	-	3 909
Kosten / opbrengsten (-) via het resultaat	22 819	-8 525	-	14 294
<i>Componenten opgenomen in EBIT</i>				10 385
<i>Componenten opgenomen in het financieel resultaat</i>				3 909
Herwaarderingen				
<i>Rendement op fondsbeleggingen, met uitzondering van bedragen opgenomen in de rentelasten / -opbrengsten (-)</i>	-	-53 233	-	-53 233
<i>Winsten (-) / verliezen door wijziging in demografische assumpties</i>	-2 993	-	-	-2 993
<i>Winsten (-) / verliezen door wijziging in financiële assumpties</i>	57 575	-	-	57 575
<i>Winsten (-) / verliezen bij ervaringsaanpassingen</i>	-517	-	-	-517
Wijzigingen geboekt via het eigen vermogen	54 066	-53 233	-	833
Bijdragen				
Werkgeversbijdragen / uitbetaalde vergoedingen	-	-29 551	-	-29 551
Werknemersbijdragen	169	-169	-	-
Uitbetalingen van het plan				
Uitbetaalde vergoedingen	-39 489	39 489	-	-
Effecten van omrekening van vreemde valuta	6 024	-6 482	-	-458
Per 31 december 2019	518 600	-408 821	-	109 778

De pensioenkosten van verstreken diensttijd hadden voornamelijk betrekking op de herstructurering in België. De winsten/verliezen uit afwikkelingen waren in hoofdzaak gerelateerd aan plannen voor medische zorgen na uitdiensttreding door pensioen en herstructureringen. In de winst-en-verliesrekening, worden zowel de pensioenkosten toegerekend aan het dienstjaar als van verstreken diensttijd, inclusief de winsten en verliezen uit afwikkelingen, opgenomen in het bedrijfsresultaat (EBIT). De nettorentelast of -opbrengst maakt deel uit van de rentelasten, onder rentegedeelte van rentedragende voorzieningen.

Restitutierechten voortkomend uit herverzekeringscontracten met betrekking tot pensioenen, overlijdens- en invaliditeitsvergoedingen in Duitsland bedroegen € 0,2 miljoen (2018: € 0,2 miljoen).

Voor 2020 worden volgende bijdragen en uitbetaalde vergoedingen verwacht:

Verwachte bijdragen en uitbetaalde vergoedingen in duizend €	2020
Pensioenregelingen	22 319
Totaal	22 319

De reële waarde van de fondsbeleggingen per 31 december was als volgt samengesteld:

in duizend €	2018	2019
België		
Obligaties	42 925	53 875
Aandelen	60 638	78 740
Geldmiddelen	9 906	5 570
Verzekeringen	63 088	63 782
Totaal België	176 557	201 965
Verenigde Staten		
Obligaties		
USD langetermijnobligaties	30 559	31 608
USD vastrentende effecten	8 296	4 765
USD gewaarborgde deposito's	-	3 749
Aandelen		
USD aandelen	28 714	37 665
Niet-USD aandelen	13 474	16 671
Vastgoed	-	5 006
Totaal Verenigde Staten	81 043	99 463
Verenigd Koninkrijk		
Obligaties	1 092	45 457
Afgeleide producten	59 782	50 246
Aandelen	27 107	8 029
Geldmiddelen	3 186	2 091
Totaal Verenigd Koninkrijk	91 167	105 823
Andere		
Obligaties	1 583	1 569
Totaal Andere	1 583	1 569
Totaal	350 350	408 821

In de Verenigde Staten wordt voornamelijk geïnvesteerd via beleggingsfondsen en gekantonnerde fondsen van verzekeringsmaatschappijen in genoteerde aandelen en obligaties. In België wordt voornamelijk belegd via beleggingsfondsen in genoteerde aandelen en obligaties. De beleggingen zijn afdoende gediversifieerd zodat een faling van één enkele belegging geen materiële impact zou hebben op het globale niveau van de activa. In het Verenigd Koninkrijk werd de strategische activaspreiding in 2019, in de context van risicovermindering, gewijzigd door het deel van de activa dat is belegd in aandelen te verminderen ten voordele beleggingen die erop gericht zijn om te voldoen aan toekomstige kasstromen en obligaties.

De fondsbeleggingen van de Groep omvatten geen directe positie in Bekaertaandelen of -obligaties, noch in vastgoed dat wordt

gebruikt door een Bekaertentiteit.

De voornaamste actuariële veronderstellingen op balansdatum (gewogen gemiddelden gebaseerd op uitstaande bruto- verplichtingen) waren:

Actuariële veronderstellingen	2018	2019
Disconteringsvoet	2,8%	1,9%
Jaarlijkse verhoging van bezoldigingen	3,2%	3,0%
Onderliggende inflatie	2,2%	1,9%
Toename gezondheidszorgkost (initieel)	6,8%	7,0%
Toename gezondheidszorgkost (uiteindelijk)	4,7%	5,0%
Gezondheidszorg (jaren voor het bereiken van het uiteindelijke percentage)	8	8

De disconteringsvoet voor het Verenigd Koninkrijk, de Verenigde Staten en België is een weerspiegeling van zowel de huidige renteomgeving als van de specifieke karakteristieken van de planverplichtingen. In eerste instantie worden de geprojecteerde toekomstige uitbetalingen gekoppeld aan de toepasselijke contantkoersen, op basis waarvan de contante waarde berekend wordt. Daarna wordt teruggerekend wat de gemiddelde disconteringsvoet is die dezelfde contante waarde oplevert. De contantkoersen worden afgeleid van een rentecurve gebaseerd op hoogwaardige bedrijfsobligaties met een AA-kredietstatus uitgegeven in de munt van de toepasselijke regionale markt.

Dit resulteerde in de volgende disconteringsvoeten:

Disconteringsvoet	2018	2019
België	1,7%	0,8%
Verenigde Staten	4,2%	3,2%
Verenigd Koninkrijk	2,9%	2,1%
Overige	3,8%	2,6%

Dit resulteerde in de volgende inflatievoeten:

Inflatie	2018	2019
België	1,8%	1,5%
Verenigde Staten	-	-
Verenigd Koninkrijk	3,0%	2,8%
Overige	2,5%	2,1%
Totaal	2,2%	1,9%

Assumpties met betrekking tot toekomstige sterfte zijn gebaseerd op actuariel advies in overeenstemming met gepubliceerde statistieken en ervaring voor elke regio. Deze assumpties worden vertaald in een gemiddelde levensverwachting in jaren voor een gepensioneerde die uit dienst treedt op de leeftijd van 65.

	2018	2019
Levensverwachting voor een man van 65 (jaren) op de balansdatum	20,4	19,7
Levensverwachting voor een vrouw van 65 (jaren) op de balansdatum	22,9	22,9
Levensverwachting voor een man van 65 (jaren) tien jaar na de balansdatum	21,2	20,5
Levensverwachting voor een vrouw van 65 (jaren) tien jaar na de balansdatum	23,7	23,7

Een sensitiviteitsanalyse levert volgende effecten op:

Sensitiviteitsanalyse in duizend €	Wijziging in veronder- stelling		Impact op toegezegdpensioenregelingen	
Disconteringsvoet	-0,50%	Stijging met	32 601	6,3%
Salarisstijging	0,50%	Stijging met	10 703	2,1%
Gezondheidszorgkost	0,50%	Stijging met	186	0,03%
Levensverwachting	1 jaar	Stijging met	7 971	1,5%

Bij bovenstaande sensitiviteitsanalyse werden alle andere veronderstellingen constant gehouden.

De Groep is door zijn toegezegdpensioenregelingen blootgesteld aan een aantal risico's, waarvan de belangrijkste hieronder zijn toegelicht:

Volatiliteit van de activa	De verplichtingen van het plan worden berekend met behulp van een disconteringsvoet gebaseerd op bedrijfsobligatierendementen; wanneer de fondsbeleggingen dit rendement niet behalen, zal dit een tekort veroorzaken.
Wijzigingen in obligatierendementen	Een afname van de rendementen op bedrijfsobligaties leidt tot een toename van de verplichtingen, hoewel dit gedeeltelijk zal worden gecompenseerd door een waardestijging van de obligaties in portefeuille.
Salarisrisico	De brutoverplichtingen van de meeste regelingen worden berekend op basis van de toekomstige verloning van de deelnemers. Bijgevolg zal een hoger dan verwachte salarisstijging leiden tot hogere verplichtingen.
Langlevenrisico	Belgische pensioenplannen voorzien in de betaling van een éénmalige kapitaalsuitkering bij pensionering. Zodoende is er weinig of geen langlevenrisico. Pensioenplannen in de Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk voorzien in voordelen voor de deelnemers zolang zij leven, dus zal een toename in levensverwachting resulteren in een toename van de planverplichtingen.

De gewogen gemiddelde vervaltermijnen van de brutoverplichtingen waren als volgt:

Gewogen gemiddelde vervaltermijnen van de brutoverplichtingen in jaren	2018	2019
België	14,6	13,7
Verenigde Staten	11,6	12,1
Verenigd Koninkrijk	23,0	23,0
Overige	9,3	9,9
Totaal	14,6	14,7

Ontslagvergoedingen

Ontslagvergoedingen zijn geldmiddelen en andere vergoedingen die aan werknemers worden betaald wanneer hun dienstverband is beëindigd. De toename in 2020 was voornamelijk gerelateerd aan de aanleg van de voorziening voor het herstructureringsprogramma in België, gecompenseerd door het gebruik van deze provisie voor het uitbetalen van vergoedingen.

Andere langetermijnpersoneelsbeloningen

De andere langetermijnpersoneelsbeloningen hadden betrekking op jubileumpremies.

In geldmiddelen afgewikkelde, op aandelen gebaseerde betalingen

Stock appreciation rights ('SAR')

De Groep kent aan bepaalde werknemers *Stock Appreciation Rights* (SARs) toe die hen het recht geven om op de uitoefendatum de intrinsieke waarde van de SARs te ontvangen. Deze SARs worden verwerkt als in geldmiddelen afgewikkelde, op aandelen gebaseerde betalingen in overeenstemming met IFRS 2. De reële waarde van elke toekenning wordt herberekend op balansdatum, gebruik makend van hetzelfde binomiaal waarderingsmodel als voor de in eigenvermogensinstrumenten afgewikkelde aandelenoptieplannen (zie toelichting 6.13. 'Gewone aandelen, eigen aandelen en in eigenvermogensinstrumenten afgewikkelde, op aandelen gebaseerde betalingen'). Gebaseerd op de lokale regulering is de uitoefenprijs voor elke toekenning onder de SAR-plannen in de VS gelijk aan de gemiddelde slotkoers van het aandeel van de Onderneming gedurende de dertig dagen volgend op de datum van het aanbod. De uitoefenprijs van de andere SAR-plannen is bepaald op dezelfde wijze als voor de in eigenvermogensinstrumenten afgewikkelde aandelenoptieplannen: als de laagste waarde van (i) de gemiddelde slotkoers van het aandeel van de Onderneming gedurende dertig dagen voorafgaand aan de datum van het aanbod, en (ii) de laatste slotkoers voorafgaand aan de datum van het aanbod.

Het model houdt rekening met volgende inputs voor alle toekenningen: de aandelenkoers op balansdatum: € 26,50 (2018: € 21,06), verwachte volatiliteit van 35% (2018: 36%), een verwacht dividend van 3,0% (2018: 3,0%), een wachtperiode van 3 jaar, een gemiddelde contractduur van 10 jaar, en een uitoefenfactor van 1,40 (2018: 1,40). De input voor de risicovrije rente varieert per toekenning en is gebaseerd op het rendement van de Belgische OLO's (Obligation Linéaire / Lineaire Obligation) met een looptijd gelijk aan de looptijd van de bewuste SAR-toekenning.

De uitoefenprijzen en reële waarden van de uitstaande SARs per toekenning worden weergegeven in onderstaande tabel:

Details van VS SAR-plannen per

toekenning in €	Aantal toegekend	Uitoefenprijs	Reële waarde per 31 dec 2018	Reële waarde per 31 dec 2019
Toekenning 2011	29 700	83,43	0,01 -	
Toekenning 2012	21 200	27,63	2,36	3,80
Toekenning 2013	20 900	22,09	3,92	6,43
Toekenning 2014	36 800	25,66	3,43	5,36
Toekenning 2015	40 200	25,45	3,76	5,73
Toekenning 2016	20 250	28,38	3,53	5,23
Toekenning 2017	26 375	38,86	2,64	3,76
Toekenning 2018	16 875	37,06	3,07	4,31

Details van andere SAR-plannen per

toekenning in €	Aantal toegekend	Uitoefenprijs	Reële waarde per 31 dec 2018	Reële waarde per 31 dec 2019
Toekenning 2010	13 800	33,99	0,29	-
Toekenning 2011	28 800	77,00	0,02	-
Toekenning 2012	19 500	25,14	2,86	4,69
Toekenning 2013	24 500	19,20	4,71	8,03
Exceptionele toekenning 2013	10 000	21,45	4,31	6,89
Toekenning 2014	54 800	25,38	3,52	5,50
Toekenning 2015	44 700	26,06	3,69	5,61
Toekenning 2016	38 500	26,38	3,82	5,69
Toekenning 2017	53 000	39,43	2,58	3,70
Toekenning 2018	37 500	34,60	3,32	4,68

Op 31 december 2019 bedroeg de totale verplichting voor de VS SAR-plannen € 0,3 miljoen (2018: € 0,2 miljoen), terwijl de totale verplichting voor andere SAR-plannen € 0,7 miljoen bedroeg (2018: € 0,4 miljoen).

De Groep nam een totale kost van € 0,4 miljoen op (2018: opbrengst van € 1,6 miljoen) tijdens het jaar in verband met SARs.

Prestatieaandeeleenheden ('PSU')

De Groep kende aan bepaalde werknemers in geldmiddelen afgewikkelde prestatieaandeeleenheden toe die de begunstigde het recht geven de waarde van de prestatieaandelen te ontvangen: (1) gedurende 2015, 2016 en 2017 volgens de voorwaarden van het *Performance Share Plan 2015-2017* en (2) in 2019 volgens de voorwaarden van het *Performance Share Plan 2018-2020*. Deze prestatieaandeeleenheden zullen uitoefenbaar zijn na een wachttijd van drie jaar afhankelijk van het bereiken van vooraf vastgelegde prestatiedoelstellingen. De prestatiedoelstellingen werden vastgelegd door de Raad van Bestuur, in lijn met de strategie van de Groep.

Deze prestatieaandeeleenheden worden verwerkt als in geldmiddelen afgewikkelde, op aandelen gebaseerde betalingen in overeenstemming met IFRS 2. De reële waarde van elke toekenning wordt herberekend op balansdatum, gebruik makend van hetzelfde binomiaal waarderingsmodel als voor de in eigenvermogensinstrumenten afgewikkelde, op aandelen gebaseerde betalingen (zie toelichting 6.13. 'Gewone aandelen, eigen aandelen en in eigenvermogensinstrumenten afgewikkelde, op aandelen gebaseerde betalingen'). Het model houdt rekening met volgende inputs voor alle toekenningen: de aandelenkoers op balansdatum: € 26,50 (2018: € 21,06), verwachte volatiliteit van 35% (2018: 36%), een verwacht dividend van 3,0% (2018: 3,0%), een wachperiode van 3 jaar. De input voor de risicovrije rentevoet varieert per toekenning en is gebaseerd op het rendement van de Belgische OLO's met een vergelijkbare looptijd als de bewuste toekenning van prestatieaandeeleenheden.

De reële waarde van elke toekenning onder PSU 2018-2020 is gelijk aan de aandelenkoers op balansdatum aangezien de prestatiedoelstellingen niet-marktprijsgerelateerde voorwaarden zijn (Onderliggende EBITDA en operationale kasstroom).

De reële waardes van de uitstaande prestatieaandeeleenheden per toekenning worden weergegeven in onderstaande tabel:

Details van prestatieaandeeleenheden per toekenning in €		Aantal toegekend	Reële waarde per 31 dec 2018	Reële waarde per 31 dec 2019
PSU 2015-2017	Toekenning 2016	12 150	0,89	-
PSU 2015-2017	Toekenning 2017	13 500	5,28	5,51
PSU 2018-2020	Toekenning 2018	51 995	-	26,50

Op 31 december 2019 bedroeg de totale verplichting voor de VS-prestatieaandeeleenheden € 0,1 miljoen (2018: bijna nul), terwijl de totale verplichting voor de andere prestatieaandeeleenheden € 0,5 miljoen bedroeg (2018: bijna nul).

De Groep nam een totale kost van € 0,6 miljoen (2018: opbrengst van € 0,7 miljoen) op tijdens het jaar in verband met prestatieaandeeleenheden.

Kortetermijnpersoneelsbeloningen

Kortetermijnpersoneelsbeloningen hebben betrekking op verplichtingen voor verloning en sociale zekerheid die volledig betaalbaar zijn binnen de 12 maanden na het einde van de periode waarin werknemers de gerelateerde prestaties verrichten.

6.17. Overige voorzieningen

in duizend €	Herstructurering	Geschillen	Milieu	Overige	Totaal
Per 1 januari 2019	16 205	6 792	33 290	9 937	66 224
Bijkomende voorzieningen	4 904	9 620	403	224	15 152
Terugnemingen ongebruikte bedragen	-60	-5 134	-654	-406	-6 254
Toename in contante waarde	-	-	-	202	202
Opgenomen in de winst-en-verliesrekening	4 844	4 486	-250	20	9 100
Aanwendungen van het jaar	-8 885	-2 950	-577	-831	-13 243
Overdrachten	-	-	-	-7 032	-7 032
Omrekeningswinsten (-) en -verliezen	-10	130	25	32	177
Per 31 december 2019	12 155	8 458	32 488	2 127	55 227
Waarvan					
<i>op ten hoogste een jaar</i>	<i>11 104</i>	<i>4 246</i>	<i>14 574</i>	<i>298</i>	<i>30 222</i>
<i>op meer dan 1 en ten hoogste 5 jaar</i>	<i>1 051</i>	<i>3 813</i>	<i>1 973</i>	<i>1 518</i>	<i>8 355</i>
<i>op meer dan vijf jaar</i>	<i>-</i>	<i>399</i>	<i>15 941</i>	<i>311</i>	<i>16 651</i>

in duizend €	Herstructurering	Geschillen	Milieu	Overige	Totaal
Per 1 januari 2018	2 395	7 379	29 591	15 890	55 255
Bijkomende voorzieningen	15 343	5 353	8 483	738	29 917
Terugnemingen ongebruikte bedragen	-254	-3 777	-4 248	-2 429	-10 708
Toename in contante waarde	-	-	-	562	562
Opgenomen in de winst-en-verliesrekening	15 089	1 576	4 235	-1 129	19 771
Uit consolidatie genomen	-	-589	-	-	-589
Aanwendungen van het jaar	-1 502	-1 551	-494	-4 478	-8 025
Overdrachten	222	-	-	-222	-
Omrekeningswinsten (-) en -verliezen	1	-23	-42	-124	-188
Per 31 december 2018	16 205	6 792	33 290	9 937	66 224
Waarvan					
<i>op ten hoogste een jaar</i>	<i>16 146</i>	<i>5 331</i>	<i>14 628</i>	<i>1 089</i>	<i>37 194</i>
<i>op meer dan 1 en ten hoogste 5 jaar</i>	<i>59</i>	<i>1 138</i>	<i>2 423</i>	<i>6 520</i>	<i>10 140</i>
<i>op meer dan vijf jaar</i>	<i>-</i>	<i>323</i>	<i>16 239</i>	<i>2 328</i>	<i>18 890</i>

De daling van de herstructureringsprogramma's had voornamelijk betrekking op het aanwenden van de provisie gelinkt aan de sluiting van de rubberversterkingsfabriek in Figline (Italië), gedeeltelijk gecompenseerd door de aanleg van een herstructureringsprovisie voor Noord-Amerika en Maleisië.

Voorzieningen voor geschillen hielden in hoofdzaak verband met productkwaliteitsklachten en productgaranties in meerdere entiteiten.

Milieuvoorzieningen hadden voornamelijk betrekking op vestigingen in EMEA. De verwachte bodemsaneringskosten worden elk jaar opnieuw geschat, gebaseerd op een evaluatie door een extern expert. Het is onzeker wanneer de kosten zullen worden gemaakt, want dit hangt vaak af van beslissingen inzake de bestemming van de sites.

De daling van de overige voorzieningen had voornamelijk betrekking op de herclassificatie van een provisie gelinkt aan een bezwaarde lease-overeenkomst voor de huur van onroerend goed (€ -7,0 miljoen). Deze provisie werd geherklasseerd als een gecumuleerde afschrijving op het recht-op-gebruik actief in overgang naar IFRS 16 'Lease-overeenkomsten' (zie toelichting 6.4. 'Recht-op-gebruik (RoU) vaste activa').

6.18. Rentedragende schulden

De volgende tabel toont een analyse van de nettoboekwaarde van de rentedragende schulden van de Groep, per contractuele vervaldatum:

2019 in duizend €	Vervallend binnen het jaar	Vervallend over meer dan 1 en ten hoogste 5 jaar	Vervallend over meer dan 5 jaar	Totaal
Rentedragende schulden				
<i>Leaseverplichtingen</i>	19 728	42 689	25 835	88 253
<i>Kredietinstellingen</i>	358 843	370 368	181 019	910 230
<i>Obligatieleningen</i>	45 614	-	200 000	245 614
<i>Converteerbare obligatieleningen</i>	-	364 399	-	364 399
Totaal financiële schulden	424 184	777 456	406 854	1 608 495

2018 in duizend €	Vervallend binnen het jaar	Vervallend over meer dan 1 en ten hoogste 5 jaar	Vervallend over meer dan 5 jaar	Totaal
Rentedragende schulden				
<i>Financiële leasing</i>	810	1 854	-	2 664
<i>Kredietinstellingen</i>	746 231	159 449	125 727	1 031 407
<i>Obligatieleningen</i>	195 000	45 614	-	240 614
<i>Converteerbare obligatieleningen</i>	-	354 021	-	354 021
Totaal financiële schulden	942 041	560 938	125 727	1 628 705

Een analyse van de contractueel overeengekomen, niet-verdisconteerde kasuitstromen met betrekking tot financiële verplichtingen van de Groep wordt voorgesteld in toelichting 7.2. 'Beheer van financiële risico's en derivaten'. De financiële schuld vervallend binnen het jaar is aanzienlijk gedaald door de herfinanciering van het tijdelijk overbruggingskrediet (€ 410,0 miljoen) en de vervallen obligatielening (€ 195,0 miljoen) door een nieuwe uitgifte van obligaties met een looptijd van 7 jaar (€ 200,0 miljoen) en door het aangaan van verschillende Schuldschein leningen (€ 320,5 miljoen) met een looptijd tussen 4 en 8 jaar.

In principe gaan entiteiten van de Groep leningen aan in hun lokale valuta om valutarisico's te vermijden. Als de financiering in een andere valuta gebeurt, zonder enige compenserende balanspositie, dekken de entiteiten het valutarisico af door middel van derivaten (*cross-currency interest-rate swaps* of termijnwisselcontracten). Obligatieleningen, *commercial paper* en schulden tegenover kredietinstellingen zijn niet gewaarborgd, met uitzondering van de factoring-programma's.

Voor meer informatie over het beheer van financiële risico's verwijzen wij naar toelichting 7.2. 'Beheer van financiële risico's en derivaten'.

Berekening van de nettoschuld

In overeenstemming met alle financiële derivaten vorderingen en schulden, is het derivaat dat de in de converteerbare obligatielening besloten conversieoptie vertegenwoordigt (€ 0,1 miljoen tegenover € 0,2 miljoen in 2018) niet opgenomen in de nettoschuld (zie toelichting 6.19. 'Overige verplichtingen op meer dan een jaar'). De volgende tabel geeft een overzicht van de berekening van de nettoschuld.

in duizend €	2018	2019
Rentedragende schulden op meer dan een jaar	686 665	1 184 310
Rentedragende schulden op ten hoogste een jaar	942 041	424 184
Totaal financiële schulden	1 628 705	1 608 495
Financiële vorderingen en kaswaarborgen op meer dan een jaar	-7 332	-6 518
Leningen op ten hoogste een jaar	-20 186	-8 779
Geldbeleggingen	-50 036	-50 039
Geldmiddelen en kasequivalenten	-398 273	-566 176
Nettoschuld	1 152 878	976 984

Wijzigingen in verplichtingen die ontstaan uit financieringsactiviteiten

Om tegemoet te komen aan de toelichtingsvereisten van IAS 7 'Het kasstroomoverzicht' toont deze sectie een overzicht van de wijzigingen in verplichtingen die ontstaan uit financieringsactiviteiten. De opdeling in langetermijnschulden en kortetermijn-schulden is gebaseerd op de initiële looptijd van de schuld. In het geconsolideerd kasstroomoverzicht worden de kasstromen met betrekking tot rentedragende langetermijnschulden opgedeeld in inkomsten en aflossingen. Overnames en afstotingen hadden in 2019 betrekking op het uitdoven van de *put*-optie als onderdeel van de transactie waarbij de Groep de minderheidsbelangen van Maccaferri heeft ingekocht. In 2019 hadden de overige wijzigingen in financiële schuld hoofdzakelijk betrekking op non-cash bewegingen van de leaseverplichting ten gevolge van de toepassing van IFRS 16 'Lease-overeenkomsten' (€ 108,0 miljoen) (zie ook toelichting 6.4. 'Recht-op-gebruik (RoU) vaste activa'), en opgelopen rente uit afschrijvingen op verplichtingen via de effectieverentemethode (€ 14,2 miljoen). Derivaten aangehouden ter afdekking van financiële schulden omvatten *swaps* en opties die zorgen voor een (economische) afdekking van renterisico's, zie toelichting 7.2. 'Beheer van financiële risico's en derivaten'. In 2018 hadden de overige wijzigingen in financiële schuld hoofdzakelijk betrekking op de conversie van de aandeelhouderslening in kapitaal voor € -52,6 miljoen (zie toelichting 6.14. 'Minderheidsbelangen'), opgelopen rente uit afschrijvingen op verplichtingen via de effectieverentemethode, en het effect van een aangepaste regelgeving voor het verwerken van een wijziging of uitwisseling van schuld onder IFRS 9 (€ 2,6 miljoen).

2018 in duizend €	Niet-kasstroomen						Per 31 december
	Per 1 januari	Kasstroomen	Overnames en afstotingen	Gecumuleerde omrekenings- verschillen	Reëlewaarde- wijzigingen	Overige wijzigingen	
Financiële schulden							
Langetermijnschulden ¹	1 332 628	59 576	-	-407	-	-19 037	1 372 759
<i>Financiële leasing</i>	3 146	-683	-	-75	-	275	2 664
<i>Kredietinstellingen</i>	647 503	160 259	-	-332	-	-31 969	775 461
<i>Obligatieleningen</i>	340 614	-100 000	-	-	-	-	240 614
<i>Converteerbare obligatieleningen</i>	341 364	-	-	-	-	12 656	354 021
Kortetermijnschulden	302 121	-62 590	-32	16 448	-	-	255 946
Totaal financiële schulden	1 634 748	-3 014	-32	16 041	-	-19 037	1 628 705
Derivaten aangehouden ter afdekking van financiële schulden							
<i>Interest-rate swaps</i>	440	-	-	-	-440	-	-
<i>Cross-currency interest-rate swaps</i>	-4 905	-	-	-32	5 459	-	522
Renteopties	24	-	-	-	-24	-	-
Overige verplichtingen uit financieringsactiviteiten							
<i>Put-opties op minderheids- belangen</i>	9 133	-	-	-	1 900	-	11 033
Conversiederivaat	17 545	-	-	-	-17 325	-	220
Totaal verplichtingen uit financieringsactiviteiten	1 656 986	-3 014	-32	16 009	-10 431	-19 037	1 640 480

¹ Inclusief het deel van de schulden op meer dan een jaar dat binnen het jaar vervalft, nl. € 152,3 miljoen per 1 januari en € 686,1 miljoen per 31 december.

2019 in duizend €	Niet-kasstroomen						Per 31 december
	Per 1 januari	Kasstroomen	Overnames en afstotingen	Gecumuleerde omrekenings- verschillen	Reëlewaarde- wijzigingen	Overige wijzigingen	
Financiële schulden							
Langetermijnschulden ¹	1 372 759	-89 560	-	-1 594	-	122 199	1 403 804
<i>Financiële leasing</i>	2 664	-	-	-	-	-2 664	-
<i>Leaseverplichtingen</i>	-	-27 866	-	1 784	-	114 335	88 253
<i>Kredietinstellingen</i>	775 461	-66 694	-	-3 378	-	150	705 539
<i>Obligatieleningen</i>	240 614	5 000	-	-	-	-	245 614
<i>Converteerbare obligatieleningen</i>	354 021	-	-	-	-	10 378	364 398
Kortetermijnschulden	255 946	-76 715	-	25 460	-	-	204 691
Totaal financiële schulden	1 628 705	-166 275	-	23 866	-	122 199	1 608 495
Derivaten aangehouden ter afdekking van financiële schulden							
<i>Interest-rate swaps</i>	-	-	-	-	496	-	496
<i>Cross-currency interest-rate swaps</i>	522	-	-	-	-4 227	-	-3 705
Overige verplichtingen uit financieringsactiviteiten							
<i>Put-opties op minderheids- belangen</i>	11 033	-	-11 033	-	-	-	-
Conversiederivaat	220	-	-	-	-105	-	115
Totaal verplichtingen uit financieringsactiviteiten	1 640 480	-166 275	-11 033	23 866	-3 837	122 199	1 605 400

¹ Inclusief het deel van de schulden op meer dan een jaar dat binnen het jaar vervalt, nl. € 686,1 miljoen per 1 januari en € 219,5 miljoen per 31 december.

6.19. Overige verplichtingen op meer dan een jaar

Nettoboekwaarde in duizend €	2018	2019
Overige schulden op meer dan een jaar	149	150
Derivaten (zie toelichting 7.2.)	220	115
<i>Put</i> -opties op minderheidsbelangen (zie toelichting 7.2.)	11 033	-
Totaal	11 402	265

De derivaten hadden betrekking op het financieel instrument (€ 0,1 miljoen (2018: € 0,2 miljoen)) dat besloten zit in de converteerbare obligatie (zie toelichting 6.18. 'Rentedragende schulden' en 7.2. 'Beheer van risico's en derivaten').

De *put*-optie is uitgedoofd naar aanleiding van de aankoop van het minderheidsbelang van Maccaferri in 2019 (2018: € 11,0 miljoen).

6.20. Overige verplichtingen op ten hoogste een jaar

Nettoboekwaarde in duizend €	2018	2019
Overige verplichtingen	10 355	7 375
Derivaten (zie toelichting 7.2.)	4 734	2 116
Ontvangen voorschotten	11 259	18 791
Overige belastingen	28 841	30 307
Overlopende rekeningen (passief)	7 445	9 399
Totaal	62 634	67 988

De derivaten bevatten termijnwisselcontracten (€ 1,4 miljoen (2018: € 1,5 miljoen)) en CCIRSs (€ 0,7 miljoen (2018: € 3,2 miljoen)). Overige belastingen hebben in hoofdzaak betrekking op BTW, afhoudingen op lonen en wedden en niet-winstgebaseerde belastingen.

6.21. Belastingposities

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de belastingvorderingen, belastingsschulden en onzekere belastingposities opgenomen op balansdatum. De belastingvorderingen en -schulden bevatten zowel inkomstenbelastingen als BTW en overige belastingen.

in duizend €	2018	2019
Belastingvorderingen	114 412	90 614
Vaststaande belastingsschulden	35 464	29 071
Onzekere belastingposities	64 687	64 728